

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย
ไปประเทศสหรัฐอเมริกา

An Analysis of Demand for Export of Thai Canned Baby Corns
to United States of America

ของ

นางสาวสิรินธร เจริญวงศ์

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2545

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

(ดร.วิรัช กระแสร์จัตร์)

5/3/45

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ)

5/3/45

หัวหน้าภาควิชาฯ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อภิสิทธิ์ แฉั่วฉา)

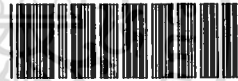
20/3/45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย
ไปประเทศสหรัฐอเมริกาAn Analysis of Demand for Export of Thai Canned Baby Corns
to United States of America

T097197

โดย

นางสาวสิรินธร เจริญวงศ์

ปพ.

๙๗๑๑ก

๒๕๔๕

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....๑๗๑๙๗

วันลงนปี.....

เสนอ

ภาควิชา บริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. ๒๕๔๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: การวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

โดย: นางสาวสิรินธร เจริญวงศ์

ชื่อปริญญา: วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก: บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ:

(วิรัช กระแสร์นัตร์)

ข้าวโพดฝักอ่อนเป็นพืชที่อยู่ในแผนพัฒนาระบบการผลิต การตลาด และการค้าระหว่างประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ปี พ.ศ. 2540-2544 ข้าวโพดฝักอ่อนสามารถนำมาแปรรูปเป็นข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ซึ่งเป็นพืชผักกระป๋องที่สร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นอันดับ 2 เมื่อเปรียบเทียบกับพืชผักกระป๋องชนิดอื่น ๆ ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญ เพราะประเทศไทยมีการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมากเป็นอันดับหนึ่ง แต่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีปริมาณน้อยลง จึงสมควรทำการศึกษาอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนของไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อพยากรณ์ปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา และเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาตลาดส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาให้ขยายตัวมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาพบว่า ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปประเทศสหรัฐอเมริกาเปรียบเทียบกับราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวขึ้นผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา ราคานำเข้าผักกระป๋องของสหรัฐอเมริกา จากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นประเทศไทย และรายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกาปรับตัวขึ้นผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา มีค่าเท่ากับ -1.67 0.31 และ 2.52 ตามลำดับ จากการพยากรณ์ปริมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2545-2549 ในปี พ.ศ. 2545 มีปริมาณความต้องการ 3,004 เมตริกตัน และในปี พ.ศ. 2549 เพิ่มขึ้นเป็น 3,249 เมตริกตัน ในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา พบว่าได้ลดลงจากร้อยละ 17.61 เป็นร้อยละ 8.95 ในขณะที่สาธารณรัฐประชาชนจีนกลับมีส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 30.47 เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.98 ส่งผลให้ประเทศไทยเสียเปรียบประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้งในด้านส่วนแบ่งตลาดและขนาดของตลาด

จากวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกามีค่าความยืดหยุ่นต่อราคาส่งออกมาก ประเทศไทยควรจะใช้นโยบายทางด้านราคาโดยการลดต้นทุนด้านการผลิต โดยการเพิ่มประสิทธิภาพด้วยการจัดระบบการผลิตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ จากผลการผลการพยากรณ์ปริมาณอุปสงค์ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง พบว่าตลาดสหรัฐอเมริกามีความต้องการข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในปริมาณเพิ่มขึ้นในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต ดังนั้นทางภาครัฐและเอกชนควรจะมีมือร่วมกันกำหนดแนวทาง หรือนโยบายการผลิตเพื่อการส่งออก จากผลการวิเคราะห์ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในตลาดสหรัฐอเมริกาพบว่า ประเทศไทยเสียเปรียบทั้งขนาดของตลาด และด้านส่วนแบ่งการตลาดต่อสาธารณรัฐประชาชนจีน ไทยจึงควรเพิ่มขนาดและส่วนแบ่งการตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในตลาดสหรัฐอเมริกา โดยการพัฒนาข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องให้มีคุณภาพ

คำนิยม

การศึกษาและเรียบเรียงปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ ทั้งนี้ด้วยความกรุณาในการให้คำแนะนำและคำปรึกษาตลอดจนการตรวจทานแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ได้มีความถูกต้องจาก ดร. วิรัช กระแสจันทร์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอขอบคุณ อาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ กรรมการปัญหาพิเศษที่ได้ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องตลอดจนปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ภาค วิชาบริหารธุรกิจเกษตรทุกท่านที่ได้อบรม ให้ความรู้ในด้านสาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาอยู่ ณ สถาบันแห่งนี้

ขอขอบคุณคุณกัลยารัตน์ ปันปีตานุสรณ์ คุณสมศักดิ์ เกตุนที และคุณอดิศักดิ์ พุ่มอิม เจ้าหน้าที่ห้องคอมพิวเตอร์ที่ให้ความช่วยเหลือในการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ และคำแนะนำในการพิมพ์

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ชายทุกคนที่ให้การช่วยเหลือออกทุนทรัพย์ และคอยเป็นกำลังใจในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ และขอบคุณเพื่อน ๆ ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตรที่ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจตลอดมา

สิรินธร เจริญวงศ์
มีนาคม 2545

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(4)
สารบัญภาพ	(5)
สารบัญตารางผนวก	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
วิธีการศึกษา	6
การเก็บรวบรวมข้อมูล	6
การวิเคราะห์ข้อมูล	7
บทที่ 2 โครงร่างทางทฤษฎี	9
การตรวจเอกสาร	9
สมมติฐานของการศึกษา	10
แนวคิดทางทฤษฎี	11
ทฤษฎีอุปสงค์	11
ทฤษฎีอุปสงค์เพื่อการส่งออก	19
ทฤษฎีการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาด	27
แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	29
บทที่ 3 สภาวะการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย	34
สภาพทั่วไปในการส่งออก	34
ภาวะการส่งออก	34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณและมูลค่าการส่งออก	35
ตลาดส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องที่สำคัญของประเทศไทย	37
ประเทศคู่แข่ง	39
ปัญหาการส่งออก การพัฒนาการส่งออกของรัฐบาล และผล การส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องโดยภาครัฐ	39
ปัญหาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย	39
การพัฒนาของรัฐบาลในการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อน กระป๋องของไทย	41
ผลของการพัฒนาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง โดยภาครัฐ	43
นโยบาย มาตรการ ผลของการใช้นโยบายและมาตรการของรัฐ ในการแก้ปัญหาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย	44
นโยบายเกี่ยวกับการผลิต	44
นโยบายเกี่ยวกับการค้าและการส่งออก	45
ผลของการใช้นโยบายและมาตรการของรัฐในการแก้ ปัญหาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์	47
ผลการวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ของไทยไปสหรัฐอเมริกา	47
สมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ของไทยไปสหรัฐอเมริกา	49
ความยืดหยุ่นของอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ของไทยไปสหรัฐอเมริกา	51
ผลการทดสอบสมมติฐาน	52
การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด	53
ผลการพยากรณ์อุปสงค์การส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไป สหรัฐอเมริกา	55
ความหมายในเชิงนโยบาย	56

นโยบายทางด้านอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง	56
นโยบายทางด้าน การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด	57
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	59
สรุป	59
ข้อเสนอแนะ	61
เอกสารอ้างอิง	63
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	67
ภาคผนวก ข	70
ภาคผนวก ค	71

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกพืชผักปี พ.ศ. 2539-2543	2
2	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง และข้าวโพดฝักอ่อนสดของไทยในปี พ.ศ. 2531-2543	3
3	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย โดยจำแนกตามประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญในปี พ.ศ. 2539-2543	4
4	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริการะหว่างปี พ.ศ. 2538-2543	5
5	ตัวอย่างการคำนวณการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดโดยใช้ตัวเลขสมมติระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2	28
6	การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด	29
7	เปรียบเทียบฟังก์ชันแบบต่าง ๆ เพื่อใช้ในสมการเพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา	48
8	ปริมาณข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องที่ประเทศสหรัฐอเมริกานำเข้าจากประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543	53
9	ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีนในตลาดสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543	53
10	ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีนในตลาดสหรัฐอเมริกา	54
11	ผลการพยากรณ์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2545-2549	55

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การเปลี่ยนแปลงปริมาณความต้องการซื้อ	13
2	การเปลี่ยนแปลงระดับอุปสงค์	15
3	ลักษณะของเส้นอุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นแตกต่างกัน	18
4	ลักษณะของเส้นอุปสงค์ตอบสนอง	20
5	ขนาดของประเทศกับการกำหนดอัตราการค้า	22
6	เส้นเสนอซื้อขายของประเทศที่ส่งออก X นำเข้า Y	25
7	ปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทย	36
8	มูลค่าการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทย	36
9	การส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปยังประเทศที่เป็นคู่ค้าที่สำคัญ	38

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่		หน้า
1	ปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังสหรัฐอเมริกา และราคาส่งออก ตามใบกำกับราคาข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังสหรัฐอเมริการะหว่างปี พ.ศ. 2526–2543	67
2	ราคานำเข้าฝักกระป๋องที่ประเทศสหรัฐอเมริกานำเข้าจากต่างประเทศยกเว้นประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ.2524–2543	68
3	รายได้ประชากรติของประเทศสหรัฐอเมริกา และดัชนีราคาผู้บริโภคของประชากรสหรัฐอเมริการะหว่างปี พ.ศ.2524-2543	69

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ปัจจุบันพืชผักเข้ามามีบทบาทในเศรษฐกิจของประเทศไทยมากขึ้น เนื่องจากการผลิตเพื่อเน้นในด้านการส่งออก ซึ่งแตกต่างจากในอดีตที่มุ่งเน้นเพียงแต่การบริโภคเท่านั้น โดยการส่งออกพืชผักมีทั้งในลักษณะสด แช่แข็ง และบรรจุกระป๋อง การส่งออกผลิตภัณฑ์ผักกระป๋อง และแปรรูปสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังลดปัญหาสินค้าล้นตลาดได้อีกด้วยในปี พ.ศ. 2539 ประเทศไทยมีการส่งออกผลิตภัณฑ์ผักกระป๋อง และแปรรูปในปริมาณ 187,892 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่า 3,917 ล้านบาท จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2543 นั้น ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์ผักกระป๋อง และแปรรูปได้เพิ่มขึ้นเป็น 227,682 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่า 6280.30 ล้านบาท (ตารางที่ 1) ซึ่งจะสังเกตได้ว่าในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ผักกระป๋อง และแปรรูปเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

ข้าวโพดฝักอ่อนเป็นพืชผักเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญของประเทศไทย เนื่องจากสามารถทำรายได้ให้กับประเทศโดยการส่งออก การส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนนั้นมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะสดและแช่แข็ง และการบรรจุกระป๋อง โดยที่ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องจะมีปริมาณ และมูลค่าการส่งออกที่มากกว่าข้าวโพดฝักอ่อนสดและแช่แข็ง ในปี พ.ศ. 2543 นั้น ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมีปริมาณ 54,332 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่า 1,569.60 ล้านบาท ในขณะที่ข้าวโพดฝักอ่อนสด และแช่แข็งมีปริมาณเพียง 4,204 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าเพียง 162.39 ล้านบาท (ตารางที่ 2) การที่ข้าวโพดฝักอ่อนสดและแช่แข็งมีปริมาณ และมูลค่าการส่งออกน้อยกว่าข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง เนื่องจากข้อจำกัดด้านคุณภาพและการขนส่ง เมื่อพิจารณาตลาดส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา รองลงมา คือ ประเทศญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ แคนาดา สาธารณรัฐเยอรมัน (ตารางที่ 3) จากความสำคัญที่ได้กล่าวมาแล้ว รัฐบาลจึงได้บรรจุข้าวโพดฝักอ่อนไว้ในแผนพัฒนาระบบการผลิต การตลาด และการค้าระหว่างประเทศ ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกพืชผักปี พ.ศ. 2539-2543

รายการ	ปี พ.ศ.									
	2539		2540		2541		2542		2543	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
ผักสด	81,087	1,351.40	74,958	1,487.10	65,570	1,156.90	64,320	1,110.70	71,940	1,420.70
ผักแช่แข็ง	44,278	1,429.40	38,815	1,498.00	45,097	1,757.90	44,921	1,909.50	42,190	1,669.60
ผักกระป๋อง	187,892	3,917.00	171,150	4,533.80	230,598	6,351.90	192,787	5,865.40	227,682	6,280.30
ผักแช่น้ำเกลือ	3,986	165.20	3,094	138.00	4,206	140.00	4,419	143.20	4,716	147.00
ผักดองน้ำส้ม	35,507	1,176.60	37,714	1,187.30	36,097	1,023.60	33,670	825.10	32,074	723.80
ผักตากแห้ง	8,272	314.40	16,832	514.70	8,649	231.40	75,341	198.40	72,145	134.10
รวม	341,116	8,355.10	342,561	9,358.90	390,217	10,661.70	415,458	10,052.30	450,747	10,375.50

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2544 ก)

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง และข้าวโพดฝักอ่อนสด
ของ ไทยในปี พ.ศ. 2531-2543

ปี พ.ศ.	ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง		ข้าวโพดฝักอ่อนสด	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2531	23,396	451.33	2,220	38.66
2532	33,222	710.92	1,474	33.05
2533	26,877	536.14	1,787	43.49
2534	41,145	961.50	1,665	41.11
2535	36,765	826.20	1,929	47.88
2536	34,561	765.20	2,066	25.13
2537	46,187	963.70	2,522	36.75
2538	50,428	1,071.90	3,536	81.20
2539	48,639	1,085.30	3,328	45.50
2540	59,585	1,598.40	3,260	47.35
2541	54,634	1,760.30	11,924	76.30
2542	51,669	1,432.30	3,032	63.51
2543	54,332	1,569.60	4,204	162.39

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2544 ข)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย โดยจำแนกตามประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญในปี พ.ศ. 2539-2543

ประเทศผู้นำเข้า	ปี พ.ศ.									
	2539		2540		2541		2542		2543	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
สหรัฐอเมริกา	16,864	376.30	21,973	533.30	18,687	524.30	17,571	418.52	19,921	433.78
ญี่ปุ่น	5,808	129.60	4,897	189.86	4,180	205.48	4,344	184.40	4,152	218.71
เนเธอร์แลนด์	1,054	22.40	1,898	71.10	4,616	224.94	3,224	147.35	4,184	138.75
สาธารณรัฐเยอรมัน	3,146	70.20	5,347	134.41	4,545	130.34	3,644	87.65	3,472	90.40
ออสเตรเลีย	2,984	66.60	3,567	93.10	3,570	96.19	2,989	72.98	3,130	80.62
แคนาดา	2,416	53.90	3,780	91.44	3,336	84.88	3,173	69.18	2,830	66.44
สหราชอาณาจักร	2,192	46.60	1,925	56.84	1,552	56.37	1,586	45.72	1,580	44.32
อื่น ๆ	8,847	197.40	10,185	278.00	9,737	306.00	8,581	228.50	9,918	300.26
รวม	43,311	963.00	53,572	1,448.05	50,223	1,628.50	45,112	1,254.30	49,187	1,373.28

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2544 ข)

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย โดยจำแนกตามประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญในปี พ.ศ. 2539-2543

ประเทศผู้นำเข้า	ปี พ.ศ.									
	2539		2540		2541		2542		2543	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
สหรัฐอเมริกา	16,864	376.30	21,973	533.30	18,687	524.30	17,571	418.52	19,921	433.78
ญี่ปุ่น	5,808	129.60	4,897	189.86	4,180	205.48	4,344	184.40	4,152	218.71
เนเธอร์แลนด์	1,054	22.40	1,898	71.10	4,616	224.94	3,224	147.35	4,184	138.75
สาธารณรัฐเยอรมัน	3,146	70.20	5,347	134.41	4,545	130.34	3,644	87.65	3,472	90.40
ออสเตรเลีย	2,984	66.60	3,567	93.10	3,570	96.19	2,989	72.98	3,130	80.62
แคนาดา	2,416	53.90	3,780	91.44	3,336	84.88	3,173	69.18	2,830	66.44
สหราชอาณาจักร	2,192	46.60	1,925	56.84	1,552	56.37	1,586	45.72	1,580	44.32
อื่น ๆ	8,847	197.40	10,185	278.00	9,737	306.00	8,581	228.50	9,918	300.26
รวม	43,311	963.00	53,572	1,448.05	50,223	1,628.50	45,112	1,254.30	49,187	1,373.28

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2544 ข)

เมื่อพิจารณาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา จะสังเกตได้ว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา ทั้งปริมาณและมูลค่ามีแนวโน้มการส่งออกที่ลดลง (ตารางที่ 4) ในขณะที่ตลาดอื่น ๆ เช่น ประเทศญี่ปุ่นและเนเธอร์แลนด์มีปริมาณ และมูลค่าการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องเพิ่มขึ้น อีกทั้งสหรัฐอเมริกายังเป็นตลาดที่สำคัญในการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทย จึงเล็งเห็นว่าควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้ปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องลดลง

ตารางที่ 4 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริการะหว่างปี พ.ศ. 2538-2543

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2538	17,702	350.50
2539	16,864	376.30
2540	21,973	533.27
2541	18,687	524.34
2542	17,571	418.52
2543	19,921	483.78

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2544 ข)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา
2. เพื่อพยากรณ์อุปสงค์เพื่อการส่งออกของข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องที่ส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อศึกษาการส่วนแบ่งตลาดของข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา
4. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาตลาดส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาให้ขยายตัวมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง อีกทั้งทราบถึงปริมาณความต้องการการบริโภคข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาในอนาคต ยังทำให้ทราบถึงส่วนแบ่งการตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทย และยังใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการในการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องได้อย่างเพียงพอ

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดที่ประเทศไทยส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมีปริมาณและมูลค่าเป็นอันดับหนึ่ง โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายปี คือ ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2524-2543 ในการวิเคราะห์สมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา นำผลที่ได้ไปใช้ในการพยากรณ์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ซึ่งจะทำการพยากรณ์ในช่วงปี พ.ศ. 2545-2549 ในส่วนของการศึกษาในเรื่องการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดนั้น ได้ทำการเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐประชาชนจีน สาเหตุเนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทย และแบ่งช่วงเวลาเป็น 2 ช่วง คือ ในปี พ.ศ. 2538-2540 และในปี พ.ศ. 2541-2543 เป็นช่วงเวลา ที่ 1 และที่ 2 ตามลำดับ เพื่อหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนของปริมาณการส่งออกในปีใดปีหนึ่ง อันเนื่องมาจากปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตของประเทศทั้งสองในแต่ละปีนั้น ไม่แน่นอน

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) แบบอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524-2543 ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมจากเอกสารต่างๆ งานศึกษาวิจัย หนังสือ และรายงานทางวิชาการที่พิมพ์เผยแพร่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลทางด้านสถิติที่หน่วยงานราชการ ได้รวบรวมไว้ เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) มาใช้ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative method) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องจะทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative method) โดยใช้สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression) และใช้วิธีการประมาณการหาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่าง ๆ ของสมการอุปสงค์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS)

2. การพยากรณ์ปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง นำสมการถดถอยในข้อ 1 มาใช้ในการพยากรณ์ปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในช่วง โดยจะทำการพยากรณ์ปี พ.ศ. 2545-2549

3. การวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดของข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในตลาดสหรัฐอเมริกา ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนไปประเทศสหรัฐอเมริกา โดยอาศัยแบบจำลองการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด การวิเคราะห์ในส่วนนี้มีกรณีวิเคราะห์เปรียบเทียบจากช่วงเวลาหนึ่งกับอีกช่วงเวลาหนึ่ง คือ ในปี พ.ศ. 2538-2540 และในปี พ.ศ. 2541-2543 แล้วนำผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมาเปรียบเทียบกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

4. เสนอแนวทางในการพัฒนาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย โดยใช้ผลการวิเคราะห์ทั้งหมดมาพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นกับการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

โครงร่างทฤษฎี

ในบทนี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน คือ การตรวจเอกสารรวมทั้งผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และรวมถึงสมมติฐานในการศึกษา ส่วนที่ 2 เป็นแนวคิดทางทฤษฎีโดยจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์จุลภาคในส่วนของอุปสงค์ รวมทั้งทฤษฎีการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด และส่วนที่ 3 จะกล่าวถึงแบบจำลองสมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา และการพยากรณ์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกาในอนาคต ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตรวจเอกสาร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2533) ได้ศึกษาถึงลักษณะการผลิตและภาวะการตลาดจากการคาดคะเนความต้องการข้าวโพดฝักอ่อนทั้งหมด คือความต้องการส่งออกและความต้องการใช้ภายในประเทศ ปรากฏว่าความต้องการยังสูงกว่าปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นความต้องการข้าวโพดฝักอ่อนบรรจุกระป๋องในการส่งออกเป็นสำคัญ โดยมีอัตราเพิ่มเฉลี่ยระหว่างปีการเพาะปลูก 2526/27-2528/29 ประมาณร้อยละ 22-36 และในช่วงปีการเพาะปลูก 2529/30-2531/32 สถิติการส่งออกสูงขึ้นกว่าปกติมาก อัตราเพิ่มเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 36 ต่อปี เนื่องจากสาธารณรัฐไต้หวัน ได้ลดการผลิตทำให้ประเทศไทยมีโอกาสขยายตลาดมากขึ้น

พรทิพย์ เสถียรจารุการ (2533) ศึกษาเรื่องการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนของประเทศไทย พบว่าข้าวโพดฝักอ่อนที่ส่งไปจำหน่ายต่างประเทศมี 2 รูปแบบ คือ การจำหน่ายในรูปของฝักสดหรือฝักสดแช่แข็งรวมทั้งการบรรจุกระป๋องสำหรับ ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องนั้นทางโรงงานจะรับซื้อวัตถุดิบจากผู้รวบรวมผลผลิตด้วยเช่นกัน หลังจากนั้นทางโรงงานจะนำข้าวโพดฝักอ่อนไปแปรรูป และบรรจุในรูปอาหารกระป๋องซึ่งบรรจุ 3 ขนาด คือ ขนาด 108 ออนซ์ 20 และ 15 ออนซ์ สำหรับ 108 ออนซ์ ทางโรงงานจะทำการผลิตเพื่อการส่งออกไปต่างประเทศโดยเฉพาะ ส่วนขนาดบรรจุ 20 และ 15 ออนซ์ ส่วนใหญ่จะจำหน่ายภายในประเทศ ซึ่งตลาดต่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย โดยลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นร้านอาหารจีน ห้างสรรพสินค้า และซูเปอร์มาร์เก็ต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เบญจวรรณ อำนวยสมบูรณ์สุข (2536) ศึกษาการวิเคราะห์แนวโน้มการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทยพบว่า การผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องนั้น ผู้ผลิตจะทำการผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นๆควบคู่ไปด้วยตามฤดูกาล เช่น ผัก ผลไม้ อาหารทะเล เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้โรงงานสามารถทำการผลิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี ส่วนการจำหน่ายผลผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องเป็นการผลิตเพื่อการส่งออกมากกว่าร้อยละ 90 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ส่วนที่เหลือร้อยละ 10 จะจำหน่ายในประเทศ สำหรับตลาดต่างประเทศที่สำคัญของประเทศไทยคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเยอรมัน และออสเตรเลีย โดยมีประเทศคู่แข่งที่สำคัญต่อประเทศไทย คือ ประเทศสาธารณรัฐไต้หวัน สาธารณรัฐประชาชนจีน สหพันธรัฐอินโดนีเซีย และสหพันธรัฐฟิลิปปินส์ สำหรับผลการวิเคราะห์ แนวโน้มการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องทั้งหมดของไทย พบว่าแนวโน้มปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมีแบบแผนของความเป็นฤดูกาลเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยจะมีปริมาณการส่งออกเพิ่มสูงขึ้นในช่วงที่มีวัตถุดิบออกสู่ตลาดมากคือ ช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนกันยายน และจะมีแนวโน้มปริมาณการส่งออกลดน้อยลงในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ขาดแคลนผลผลิตข้าวโพดฝักอ่อนป้อนเข้าสู่โรงงานซึ่งปริมาณการส่งออกสูงสุดในเดือนกันยายน และต่ำสุดในเดือนกุมภาพันธ์

* จินตนา อังคพิพัฒนชัย (2542) ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปทานและอุปสงค์ข้าวโพดฝักอ่อนประเทศไทย พบว่าผลการศึกษาด้านอุปสงค์ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ข้าวโพดฝักอ่อนสดภายในประเทศ ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาข้าวโพดฝักอ่อนที่เกษตรกรขายรายได้ และจำนวนประชากรผู้บริโภคของประเทศไทย มีค่าเท่ากับ -0.97 3.97 และ 1.23 ตามลำดับ

สมมติฐานของการศึกษา

ในการศึกษารั้วนี้มีสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกากับปัจจัยที่สำคัญที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ราคาส่งออกสินค้าตามใบกำกับสินค้า (Free On Board: F.O.B.) ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index: CPI) ของสหรัฐอเมริกา จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยที่ส่งไปยังสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ เมื่อระดับราคาส่งออกสินค้าตามใบกำกับสินค้าข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยสูงขึ้น จะมีผลทำให้ปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในประเทศสหรัฐอเมริกาคง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ราคานำเข้าตามใบกำกับสินค้าบวกค่าขนส่งและค่าประกันภัย (Cost Insurance Freight: C.I.F.) ผู้กระป๋องของสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นจากประเทศไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยที่ส่งไปยังสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ เมื่อระดับราคานำเข้าผู้กระป๋องของสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นประเทศไทยสูงขึ้น จะมีผลทำให้ปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น

3. รายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยที่ส่งไปยังสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ เมื่อรายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกาส่งขึ้น จะมีผลทำให้ปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น

4. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อยู่ภายใต้ข้อสมมติที่ว่าไม่มีข้อจำกัดด้านอุปทาน (supply) แต่การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดนั้นเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยต่างๆ ทางด้านอุปสงค์ (demand)

5. การพยากรณ์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกานั้นในแต่ละปีจะมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นไม่มาก

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการศึกษาการวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา รวมถึงการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา โดยอาศัยทฤษฎีและแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ทฤษฎีอุปสงค์

อุปสงค์ (demand) หมายถึง ปริมาณสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่มีผู้ต้องการซื้อ และมีความสามารถที่จะจ่ายเงินซื้อได้ ณ ระดับราคาต่างๆ กันของสินค้านั้น ภายในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งในตลาดแห่งหนึ่ง (การดีและคณะ, 2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากความหมายข้างต้น พิจารณาแต่ละประเด็นที่สำคัญได้ ดังนี้

ปริมาณสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่มีผู้ต้องการซื้อ คำว่า ปริมาณ แสดงว่า อุปสงค์ สามารถวัดออกมาเป็นหน่วยได้ เป็นหน่วยของปริมาณสินค้าและบริการชนิดนั้น ๆ และเป็น ปริมาณที่เกิดจากความต้องการของผู้ซื้อที่มีต่อสินค้า หรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่งเท่านั้น

ความสามารถที่จะจ่ายเงินซื้อได้ (ability to pay) หมายถึง อุปสงค์จะเกิดขึ้นได้ผู้ซื้อจะต้องมี อำนาจซื้อ (purchasing power) หรือมีรายได้เพียงพอที่จะซื้อสินค้า และบริการ ได้ตามความต้องการ

ณ ระดับราคาต่างๆ กันของสินค้าชนิดนั้น หมายถึง อุปสงค์จะแสดงปริมาณความต้องการ ซื้อสินค้า และบริการ ณ ระดับราคาหลาย ๆ ระดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อราคาของสินค้าและ บริการชนิดนั้นเปลี่ยนแปลงไป ปริมาณความต้องการซื้อสินค้าชนิดนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ระยะเวลาใดเวลาหนึ่งในตลาดแห่งหนึ่ง หมายถึง ปริมาณความต้องการซื้อสินค้าและ บริการนั้น จะต้องระบุเวลาและสถานที่ที่แน่นอน ทั้งนี้เพราะอุปสงค์อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ถ้าเวลา และสถานที่เปลี่ยนไป

กฎของอุปสงค์

ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการซื้อสินค้า และบริการกับระดับราคาของสินค้า และบริการชนิดนั้นจะเป็นอย่างไร เป็นไปตามกฎของอุปสงค์ กล่าวไว้ดังนี้

“ปริมาณสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่มีผู้ต้องการซื้อจะแปรผกผันกับราคาของ สินค้าและบริการชนิดนั้น” (การดีและคณะ, 2542)

โดยสามารถอธิบายเหตุผลได้ 2 ประการดังนี้

1. ผลทางรายได้ (income effect) เมื่อราคาสินค้าเปลี่ยนแปลงไป รายได้ที่แท้จริง (real income) ซึ่งหมายถึง อำนาจซื้อของผู้บริโภคจะเปลี่ยนแปลงไปด้วย กล่าวคือ เมื่อราคาสินค้าลดลง แม้ผู้บริโภคจะมีรายได้เป็นตัวเงินเท่าเดิม แต่เขาสามารถซื้อสินค้าได้ในจำนวนมากขึ้น หรือมี อำนาจซื้อมากขึ้น

2. ผลทางการทดแทน (substitution effect) เมื่อราคาสินค้าชนิดใดลดลง ผู้บริโภคมีความ รู้สึกว่าสินค้าชนิดนั้นมีราคาถูกลงเมื่อเทียบกับราคาสินค้าชนิดอื่น ผู้บริโภคจึงหันมาซื้อสินค้าชนิด นั้นมากขึ้น เพื่อใช้ทดแทนสินค้าอื่นที่มีราคาถูกลง

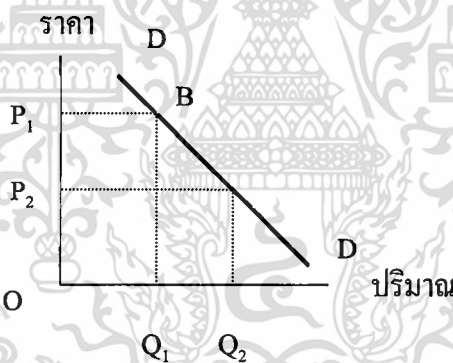
ฟังก์ชันอุปสงค์และเส้นอุปสงค์

ฟังก์ชันอุปสงค์ (demand function) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งกับตัวแปรทุกตัวที่มีส่วนกำหนดปริมาณเสนอซื้อชิ้นนั้น

เส้นอุปสงค์ (demand curve) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งกับราคาชนิดนั้น ๆ คงที่ เส้นอุปสงค์จึงเป็นส่วนหนึ่งของฟังก์ชันอุปสงค์ โดยกำหนดให้ตัวแปรทุกตัวกำหนดปริมาณเสนอซื้อคงที่ ให้เปลี่ยนแปลงได้เฉพาะราคาสินค้าเท่านั้น

การเปลี่ยนแปลงปริมาณอุปสงค์

การเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าชนิดนั้น ๆ มีผลให้ปริมาณความต้องการซื้อสินค้าชนิดนั้น ๆ เปลี่ยนแปลงไปโดยที่ปัจจัยอื่น ๆ ยังคงที่

ภาพที่ 1 การเปลี่ยนแปลงปริมาณความต้องการซื้อ

ที่มา: (ภารดีและคณะ, 2542: 35)

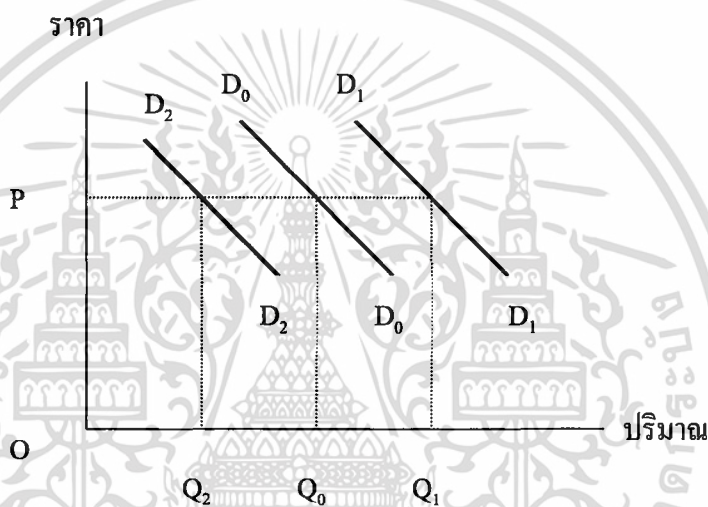
กำหนดให้อุปสงค์ของสินค้าชนิดหนึ่งแสดงด้วยเส้น DD ถ้าราคาสินค้าเท่ากับ OP_1 ปริมาณความต้องการซื้อเท่ากับ OQ_1 หน่วยหรือที่จุด A ถ้าราคาสูงขึ้นเป็น OP_2 ปริมาณความต้องการซื้อจะลดลงเป็น OQ_2 หน่วยหรือที่จุด B ดังนั้นจะเกิดการเคลื่อนย้ายจากจุด A ไปยังจุด B บนเส้นอุปสงค์เดิม (ภาพที่ 1)

อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วการเปลี่ยนแปลงปริมาณการซื้อสินค้า และบริการของผู้บริโภคชนิดใดชนิดหนึ่งนั้น ยังขึ้นกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการซื้อของผู้บริโภค (quantity demand) เรียกปัจจัยเหล่านี้ว่า ตัวกำหนดอุปสงค์ (demand determinants) ปัจจัยเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อปริมาณการซื้อของผู้บริโภคมากขึ้นแตกต่างกันไป ปัจจัยที่สำคัญมีดังนี้

1. ราคาของสินค้าหรือบริการที่ต้องการซื้อ ตามปกติถ้าสินค้าและบริการชนิดนั้นราคาเพิ่มสูงขึ้น ปริมาณซื้อจะมีน้อย แต่ถ้าราคาของสินค้าหรือบริการลดลง ปริมาณซื้อจะมีมากขึ้น
2. รายได้เฉลี่ยของผู้บริโภค ผู้บริโภคที่มีรายได้สูงย่อมสามารถซื้อสินค้าได้ในจำนวนที่มากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ เพราะมีอำนาจในการซื้อสูงกว่า
3. ราคาของสินค้าหรือบริการชนิดอื่น โดยทั่วไปผู้บริโภคต้องการสินค้าหลายชนิด เมื่อราคาสินค้าชนิดอื่นเปลี่ยนแปลงไปก็ย่อมส่งผลกระทบต่อสินค้าชนิดอื่นๆ ด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสินค้าชนิดนั้นจะเป็นสินค้าทดแทน หรือสินค้าใช้ประกอบ ในกรณีเป็นสินค้าทดแทน เช่น การที่ราคาเนื้อหมูสูงขึ้น ผู้บริโภคก็อาจจะหันไปบริโภคเนื้อไก่ที่มีราคาต่ำกว่าได้ ส่วนกรณีที่เป็นสินค้าใช้ประกอบ เช่น ถ้าราคากาแฟสูงขึ้น ปริมาณความต้องการซื้อลดลง ทำให้ความความต้องการซื้อครีมเทียมลดลงด้วย
4. รสนิยมของผู้บริโภค รสนิยมและความชอบของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าแต่ละชนิดจะมากขึ้นแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับแบบสินค้า คุณภาพของสินค้า ค่านิยมที่มีต่อสินค้าตามยุคตามสมัย หรือที่เรียกว่า แฟชั่น สิ่งที่กำหนดรสนิยม ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี ปัจจุบันผู้ผลิตได้พยายามปรับปรุงสินค้าของตน เพื่อให้ผู้บริโภคคงความนิยม และใช้การโฆษณาต่าง ๆ เพื่อเพิ่มยอดขาย หรือกระตุ้นให้เกิดความนิยมในตัวสินค้ามากขึ้น
5. จำนวนผู้บริโภค ถ้าจำนวนผู้บริโภคเพิ่มสูงขึ้น ปริมาณความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการในตลาดจะสูงขึ้น แต่ถ้าจำนวนผู้บริโภคลดลง ปริมาณความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการในตลาดจะลดลงด้วย
6. ปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากปัจจัยที่กล่าวมาแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการกำหนดปริมาณความต้องการซื้อ เช่น ฤดูกาล การคาดคะเนราคา เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงระดับอุปสงค์

การย้ายเส้นอุปสงค์ หมายถึง การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของปริมาณสินค้าชนิดหนึ่ง อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยอื่น ๆ ที่กำหนดปริมาณความต้องการซื้อสินค้าชนิดนั้น เช่น รสนิยมของผู้บริโภค รายได้เฉลี่ยของผู้บริโภค ราคาของสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่ราคาสินค้าชนิดนั้นคงที่ จะทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของเส้นอุปสงค์ไปทั้งเส้น

ภาพที่ 2 การเปลี่ยนแปลงระดับอุปสงค์
ที่มา: (ภารดีและคณะ, 2542: 36)

กำหนดให้อุปสงค์เดิมของสินค้าชนิดหนึ่ง คือ เส้น D_0D_0 ซึ่งแสดงปริมาณความต้องการซื้อ ณ ระดับราคาระดับหนึ่ง โดยปัจจัยอื่น ๆ ที่กำหนดปริมาณความต้องการซื้อคงที่อยู่ระดับหนึ่ง ต่อมาถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยอื่น ๆ เช่น รายได้ของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลง จะทำให้ปริมาณความต้องการซื้อเปลี่ยนแปลงไป จากรูป ณ ระดับราคา OP ปริมาณความต้องการซื้อเดิมเท่ากับ OQ_0 ถ้ารายได้ของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นเป็น OQ_1 เส้นอุปสงค์จะเคลื่อนที่ไปทางขวาของเส้นเดิมเป็นเส้น D_1D_1 ในขณะที่ราคาสินค้าคงเดิม (OP) การเคลื่อนที่ไปอยู่ในตำแหน่งใหม่ของอุปสงค์กรณีนี้เรียกว่า อุปสงค์เพิ่ม (increase in demand) ในทางตรงกันข้าม ถ้ารายได้ของผู้บริโภคลดลง ปริมาณความต้องการซื้อสินค้าจะลดลงเป็น OQ_2 กรณีนี้ เส้นอุปสงค์จะเคลื่อนที่ไปทางซ้ายของเส้นเดิมเป็นเส้น D_2D_2 การเคลื่อนที่ของอุปสงค์กรณีนี้เรียกว่า อุปสงค์ลด (decrease in demand) (ภาพที่ 2)

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (elasticity of demand)

ค่าความยืดหยุ่นเป็นค่าที่ใช้วัดอัตราของการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามต่ออัตราของการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรนำ ซึ่งจะแบ่งได้เป็น 3 ประเภท

1. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา (elasticity of price demand or price elasticity) หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้านั้น โดยแสดงเป็นสูตร ดังนี้

$$E_p = \frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อ}}{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า}}$$

2. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ (elasticity of income demand or income elasticity) หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ผู้บริโภค โดยแสดงเป็นสูตร ดังนี้

$$E_i = \frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อ}}{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ผู้บริโภค}}$$

3. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาสินค้าอื่น (elasticity of cross demand or cross elasticity) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในราคาสินค้าอื่นที่ต้องใช้ร่วมกันหรือใช้ทดแทน มีผลต่อปริมาณสินค้าที่กำลังพิจารณา ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาสินค้าอื่น หรือความยืดหยุ่นไขว้ จึงหมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการซื้อสินค้า X ต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า Y โดยแสดงเป็นสูตร ดังนี้

$$E_c = \frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการซื้อสินค้า X}}{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า Y}}$$

ดังนั้น ความยืดหยุ่นของอุปสงค์จะมีค่าต่าง ๆ กัน และแต่ละค่าจะแสดงให้เห็นว่า อุปสงค์มีความยืดหยุ่นมากน้อยเพียงใด ถ้าสินค้าและบริการใดมีอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของปริมาณอุปสงค์ที่มีค่าสูงกว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ ซึ่งจะมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์มากกว่า 1 แสดงว่า อุปสงค์ของสินค้าและบริการชนิดนั้นมีความยืดหยุ่นมาก (elastic) ในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของปริมาณอุปสงค์มีค่าต่ำกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ แสดงว่า อุปสงค์ของสินค้าและบริการชนิดนั้นมีความยืดหยุ่นน้อย (inelastic) หรือมีค่าความยืดหยุ่นน้อยกว่า 1 ซึ่งเราสามารถแบ่งค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

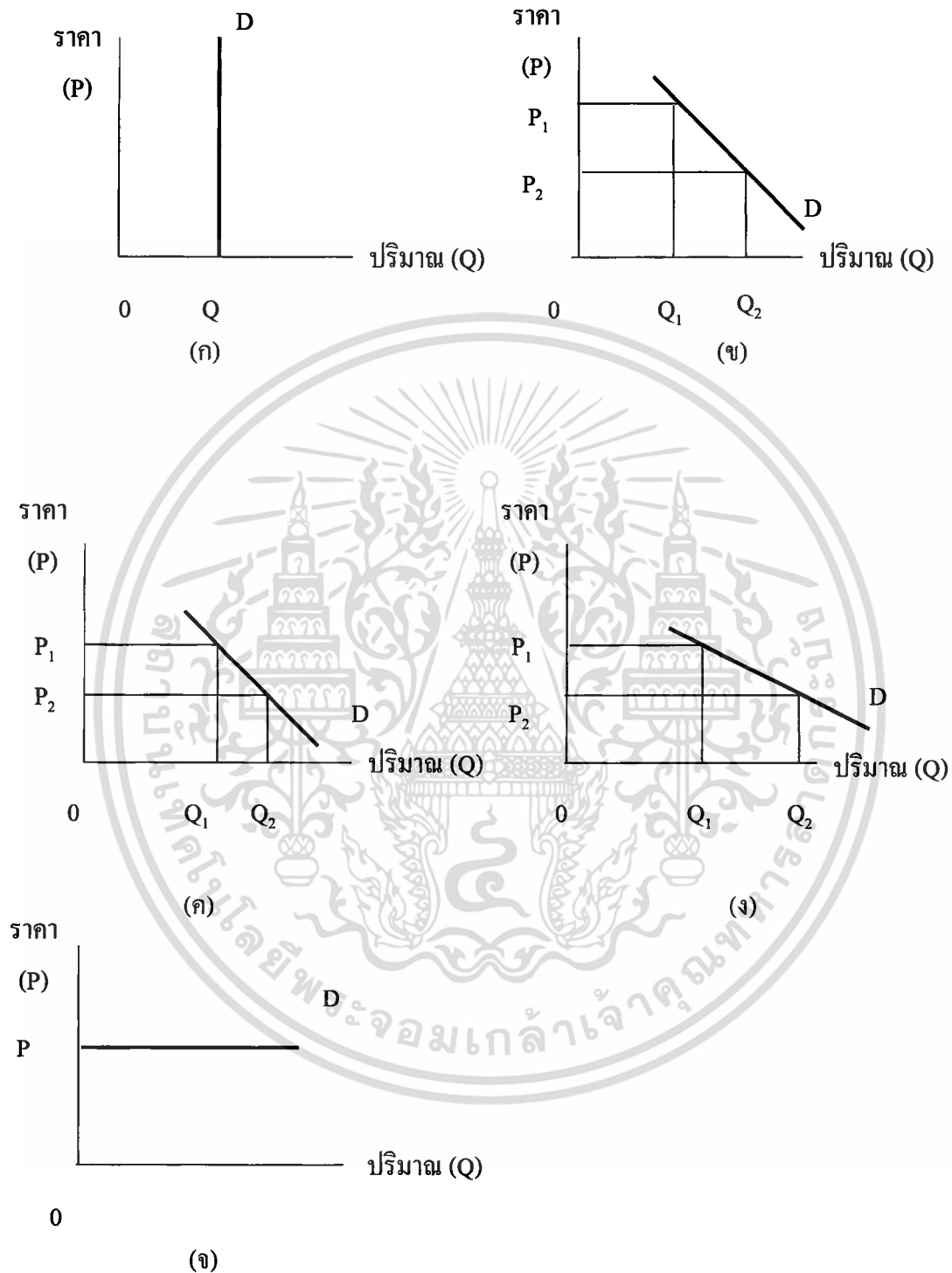
1. อุปสงค์ที่ไม่มีมีความยืดหยุ่นเลย (perfectly inelastic demand) หมายความว่า ปริมาณอุปสงค์จะไม่มีเปลี่ยนแปลง เมื่อปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์นั้นเปลี่ยนแปลงไป นั่นคือ ค่าความยืดหยุ่นมีค่าเท่ากับ 0 (ภาพที่ 3 ก)

2. อุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นน้อย (relatively inelastic demand) สินค้าที่มีอุปสงค์ในลักษณะเช่นนี้ อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการซื้อ จะน้อยกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของราคากล่าวคือ ถ้าหากราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลงร้อยละ 1 ปริมาณซื้อจะลดลงหรือเพิ่มขึ้นน้อยกว่าร้อยละ 1 ค่าความยืดหยุ่นที่คำนวณได้จะน้อยกว่า 1 (ภาพที่ 3 ข)

3. อุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นคงที่ (unitary elastic demand) ซึ่งค่าความยืดหยุ่นจะมีค่าเท่ากับ 1 หมายความว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณอุปสงค์เท่ากับอัตราการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ (ภาพที่ 3 ค)

4. อุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นมาก (relatively elastic demand) หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณอุปสงค์มากกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ ดังนั้น ค่าความยืดหยุ่นมีค่ามากกว่า 1 แต่น้อยกว่าค่าอนันต์ (infinity) นั่นคือ ค่าความยืดหยุ่นมีค่ามากกว่า 0 แต่น้อยกว่า 1 (ภาพที่ 3 ง)

5. อุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นมากที่สุด หรือมีความยืดหยุ่นอย่างสมบูรณ์ (perfectly elastic demand) หมายถึง อุปสงค์ที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อ ต่อปริมาณการเปลี่ยนแปลงของราคามากที่สุด ราคาสินค้าเปลี่ยนแปลงไปปริมาณซื้อจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่สามารถที่จะกำหนดได้ ในที่นี้ค่าความยืดหยุ่นจะเท่ากับค่าอนันต์ (ภาพที่ 3 จ)

ภาพที่ 3 ลักษณะของเส้นอุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นแตกต่างกัน

ที่มา: (รังสรรค์, 2531)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างความยืดหยุ่นของอุปสงค์ที่มีต่อราคาและรายได้รวม

รายได้รวมหาได้จากสินค้าต่อหน่วยคูณด้วยปริมาณที่จำหน่ายทั้งหมด แต่เนื่องจากราคาและปริมาณมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกัน ฉะนั้นจึงยากที่บอกได้ว่าถ้าราคาเปลี่ยนแปลงจะมีผลกระทบต่อรายได้รวมของผู้จำหน่ายสินค้าอย่างไร รายได้รวมอาจจะเพิ่ม หรือลดลงก็ได้แล้วแต่ปริมาณสินค้าจะเปลี่ยนแปลงไปในระดับราคาต่าง ๆ นั่นคือ รายได้รวมจะขึ้นอยู่กับค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ที่มีต่อราคานั้นเอง (นราทิพย์, 2542)

ถ้าหากว่าอุปสงค์มีความยืดหยุ่นมากกว่าราคาและรายได้รวม จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อราคาสูงขึ้นรายได้รวมจะลดลง และเมื่อราคาลดลงรายได้รวมจะเพิ่มขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณสินค้ามากกว่าร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของราคา อย่างไรก็ตามกรณีนี้ไม่ได้หมายความว่าเมื่อราคาลดลง รายได้รวมจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่มีขอบเขตจำกัด พอถึงระดับหนึ่งแล้วราคาจะเคลื่อนไหวไปอยู่ในช่วงที่อุปสงค์มีความยืดหยุ่นน้อย

ถ้าอุปสงค์มีความยืดหยุ่นน้อย ราคาและรายได้รวมจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม ในลักษณะที่ระดับราคาสูงขึ้น รายได้รวมจะลดลง และถ้าระดับราคาลดลงรายได้รวมก็จะลดลงด้วย ทั้งนี้เนื่องจากร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินค้าน้อยกว่าร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของราคา

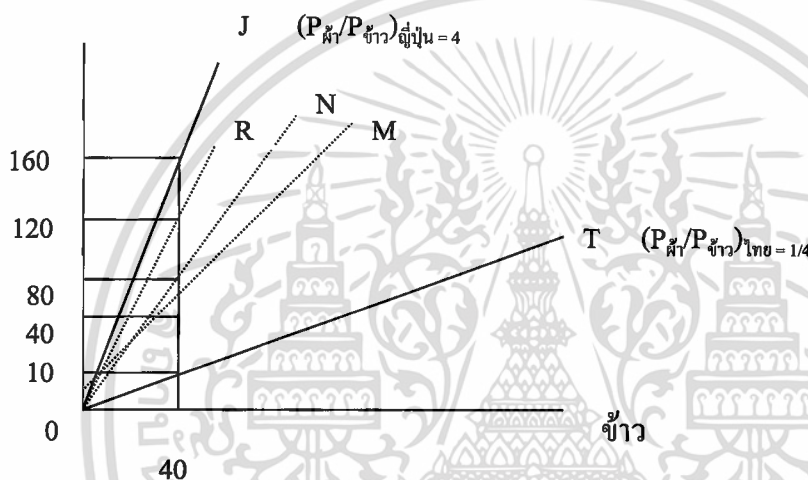

ทฤษฎีอุปสงค์เพื่อการส่งออก

แนวคิดที่จะนำมาซึ่งการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนของสินค้า หรืออัตราราคาค้ำดุลยภาพนั้น คือ แนวคิดเรื่อง “อุปสงค์ตอบสนอง” ซึ่งอธิบายไว้ว่า อัตราการค้ำจะมีค่าเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการซื้อของแต่ละประเทศที่มีต่อผลผลิตของประเทศอื่น ความต้องการซื้อชนิดนี้เรียกว่า อุปสงค์ตอบสนอง (ศรีวิวงศ์และสาลินี, 2542: 82)

อุปสงค์ตอบสนอง หมายถึง อุปสงค์ที่ประเทศต่าง ๆ มีต่อสินค้าของประเทศคู่ค้า เช่น ในการทำการค้าระหว่างประเทศไทยและญี่ปุ่นในการค้าขายข้าวและผ้า จากแนวคิดเรื่องอุปสงค์ตอบสนองนี้ การกำหนดอัตราส่วนราคาหลังการค้าดุลยภาพ หรือเรียกสั้น ๆ ว่า อัตราการค้ำดุลยภาพระหว่างประเทศไทยและญี่ปุ่นในการค้าขายข้าวและผ้า ก็คือ ถ้าไทยเป็นประเทศที่ได้เปรียบเมื่อเปรียบเทียบในการผลิตข้าว ในขณะที่ญี่ปุ่นมีความได้เปรียบเมื่อเปรียบเทียบในการผลิตผ้า ประเทศไทยจะส่งออกข้าวและนำเข้าผ้า ส่วนญี่ปุ่นจะส่งออกผ้าและนำเข้าข้าว อัตราการค้ำดุลยภาพระหว่างประเทศทั้งสองนี้จะสามารถกำหนดได้โดยประเทศไทยจะต้องพิจารณาอุปสงค์เอกลสารนี้เป็นเอกลสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของญี่ปุ่นที่มีต่อข้าวของไทย ในขณะที่ญี่ปุ่นจะต้องพิจารณาอุปสงค์ไทยของที่มีต่อผ้าของญี่ปุ่น ถ้าประเทศไทยมีความต้องการซื้อผ้าจากญี่ปุ่นจำนวนมาก ราคาผ้าที่ญี่ปุ่นจะขายให้ไทยก็จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามกฎของอุปสงค์ หรือถ้าญี่ปุ่นซึ่งมีความต้องการซื้อข้าวจากไทยนั้นมีความต้องการซื้อไม่มากนัก ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า อุปสงค์ตอบสนองเป็นเครื่องชี้อำนาจต่อรองของประเทศในการกำหนดอัตราการค้าดุลยภาพให้อยู่ในระดับที่ให้ประโยชน์มากที่สุดแก่ประเทศได้ เช่น ถ้าอัตราการค้าภายในประเทศ หรืออัตราส่วนราคาก่อนการค้าของประเทศไทย หรือ $(P_{ฝ้าย}/P_{ข้าว})_{ไทย} = 1/4$ ส่วนอัตราการค้าภายในประเทศจะอยู่ระหว่างค่า $1/4$ ถึง 4

ภาพที่ 4 ลักษณะของเส้นอุปสงค์ตอบสนอง
ที่มา: (ศรีวิงศ์และสาลินี, 2542: 83)

เส้น OT คือ เส้นราคาก่อนการค้าของประเทศไทย ความชันของเส้น คือ $1/4$ ซึ่งเป็นอัตราส่วนราคาก่อนการค้าของข้าวและผ้า หรือ $P_{ฝ้าย}/P_{ข้าว}$ ของประเทศไทย เส้น OJ เป็นเส้นราคาก่อนการค้าของญี่ปุ่น มีความชันเท่ากับ 4 นั่นคือ $P_{ฝ้าย}/P_{ข้าว}$ ของญี่ปุ่นเท่ากับ 4 ถ้าอัตราการค้าระหว่างประเทศที่กำหนดโดยอุปสงค์ตอบสนองของประเทศทั้งสองมีค่าเท่ากับ 1 หมายความว่า ถ้าไทยส่งข้าวออกไป 1 หน่วย ก็สามารถแลกเปลี่ยนสินค้าผ้าและนำเข้าได้จำนวน 1 หน่วย ดังนั้นการค้า อัตราการค้านี้ทำให้ประเทศไทยได้ผลจากการค้าคิดเป็นจำนวนหน่วยของสินค้าผ้าต่อหนึ่งหน่วยสินค้าข้าว คือ มีผ้าบริโภคภายในประเทศมากกว่าพึ่งตนเอง $3/4$ หน่วย หรือถ้าส่งข้าวออกไป 40 หน่วย จะได้ผ้าเพียง 10 หน่วยเพื่อบริโภค แสดงว่าในการทำการค้า ไทยมีผ้าบริโภคมากกว่าพึ่งตนเองจำนวน 30 หน่วย แต่ถ้าญี่ปุ่นมีความต้องการซื้อข้าวไทยเพิ่มมากขึ้น ทำให้อัตราการค้า เปลี่ยนจาก 1 เป็น 2 และเป็น 3 ผลได้ที่ไทยได้รับจากการทำการค้าจะยิ่งมีมากขึ้นเรื่อย ๆ เช่น ถ้าอัตราการค้า คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็น 2 และเป็น 3 ผลได้ที่ไทยได้รับการทำการค้าจะยิ่งมีมากขึ้นเรื่อย ๆ เช่น ถ้าอัตราการค้า คือ 2 การส่งออกข้าว 40 หน่วย จะทำให้สามารถนำเข้าผ้าจากญี่ปุ่นได้ถึง 80 หน่วย ประโยชน์จากการค้าในรูปของผ้าก็ คือ มีผ้าบริโภคในประเทศมากกว่าพึ่งตนเองโดยการผลิตใช้เองเป็นจำนวนถึง 70 หน่วย และถ้าอัตราการค้าเปลี่ยนเป็น 3 ไทยจะได้ประโยชน์จากการค้าเมื่อส่งออกข้าวออก 40 หน่วย ในรูปของผ้าที่มีบริโภคมากกว่าพึ่งตนเองถึง 110 หน่วย (ภาพที่ 4)

จากตัวอย่างสามารถสรุปได้ว่ายิ่งอัตราการค้าระหว่างประเทศแตกต่างจากการค้าภายในประเทศ (อัตราส่วนราคาก่อนการค้า) มากขึ้นเท่าไร ผลได้จากการทำการค้าก็มากขึ้นเท่านั้น โดยอัตราการค้าระหว่างประเทศจะมีค่าเท่ากับ 1 หรือ 2 ก็ขึ้นอยู่กับอุปสงค์ตอบสนองของประเทศ ไทยและประเทศญี่ปุ่นนั่นเอง ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าอุปสงค์ตอบสนองจะเป็นตัวกำหนดอัตราการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งจะกำหนดผลได้จากการทำการค้าระหว่างประเทศนั้น

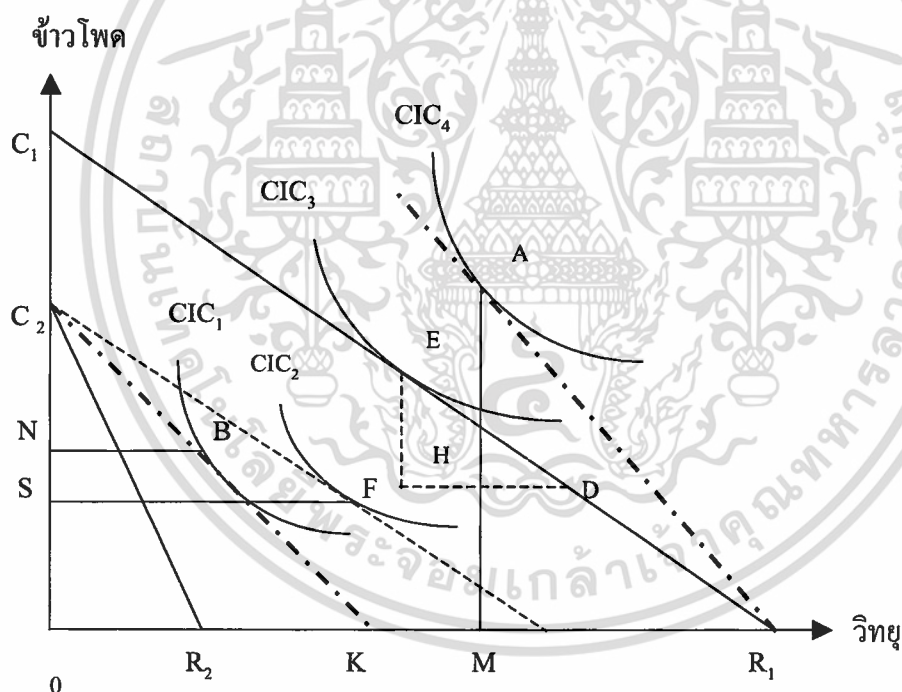
ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ตอบสนอง ได้แก่ รายได้ รสนิยม ราคาสินค้าที่เกี่ยวข้องและอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ในการทำการค้าระหว่างประเทศขนาดของประเทศเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดอุปสงค์ตอบสนอง ทั้งนี้เพราะขนาดที่ต่างกัน หมายถึง ความต่างกันในด้านปริมาณการผลิตที่มีอยู่ในประเทศ ซึ่งก็จะแสดงถึงความต่างกันของจำนวนสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศทั้งสองนั้น นอกจากนั้นยังหมายถึงความต่างกันในด้านประชากร ซึ่งก็จะแสดงถึงความต่างกันในด้านจำนวนผู้บริโภค และจำนวนความต้องการซื้อสินค้า ดังนั้นขนาดของประเทศจึงกำหนดขนาดของอุปสงค์ตอบสนอง ซึ่งในที่สุดมีผลต่อการกำหนดอำนาจต่อรองในการกำหนดอัตราการค้าคุณภาพระหว่างประเทศ //

ขนาดของประเทศกับการกำหนดอัตราการค้าระหว่างประเทศ

ถ้าประเทศ 2 ประเทศมีขนาดที่แตกต่างกันมาก โดยขนาดในที่นี้หมายถึงขนาดในทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งได้แก่ขนาดในความสามารถในการผลิตและขนาดของความต้องการซื้อ ประเทศที่มีขนาดใหญ่กว่าจะได้ผลได้ในการทำการค้าในอัตราที่น้อยกว่าหรืออาจจะไม่ได้เลย ทั้งนี้เพราะอุปสงค์ตอบสนองของทั้งสองประเทศแตกต่างกันตามขนาดของประเทศด้วย นั่นคือ ถ้าประเทศใหญ่มีความได้เปรียบเมื่อเปรียบเทียบในการผลิต X และเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้า X อุปสงค์ตอบสนองของสินค้า X จะมีน้อย ทั้งนี้เพราะเป็นอุปสงค์ของประเทศเล็ก ในขณะที่อุปสงค์ตอบสนองของสินค้า Y ซึ่งเป็นสินค้าออกของประเทศเล็กจะมีมาก เพราะเป็นอุปสงค์ของประเทศใหญ่ เมื่อนำอุปสงค์ตอบสนองและอุปทานส่วนเกินของประเทศทั้งสองมาพิจารณาาร่วมกันจะพบว่า สินค้า X ที่ประเทศใหญ่ผลิตได้และมีเกินความต้องการ ซึ่งก็คือ อุปทานส่วนเกินที่ประเทศใหญ่ต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งออก มีเป็นจำนวนมากเกินกว่าอุปสงค์ตอบสนองจากประเทศเล็ก ในขณะที่อุปทานส่วนเกินในสินค้า Y ที่ประเทศเล็กต้องการส่งออก ก็มีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับอุปสงค์ตอบสนองของประเทศใหญ่ ดังนั้นประเทศใหญ่จึงตกอยู่ในสภาพที่ต่อรองไม่ได้ ดังนั้นโอกาสที่จะดึงผลได้มาให้ประเทศตนหรือทำให้อัตราส่วนราคาหลังการค้าต่างออกไปจากอัตราส่วนราคาก่อนการค้าของประเทศตนนั้น แทบจะทำได้หรือถ้าจะแตกต่างบ้างก็อาจเป็นไปได้ แต่จะแตกต่างกันน้อยมากในที่สุดผลได้จากการทำการค้าจึงตกอยู่กับประเทศเล็กมากกว่าจะตกอยู่กับประเทศใหญ่ กำหนดให้มีประเทศ 2 ประเทศคือ ประเทศไทย กับประเทศลาว ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่กว่าประเทศลาว การวิเคราะห์ผลของอุปสงค์ตอบสนองที่มีต่อการกำหนดอัตราการค้าระหว่างประเทศทั้งสอง (ภาพที่ 5) โดยกำหนดให้ PPC ของประเทศไทยและลาวเป็นเส้นตรง และแผนภาพความพอใจเท่ากันของสังคมของประเทศทั้งสองเป็นชุดเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์

ภาพที่ 5 ขนาดของประเทศกับการกำหนดอัตราการค้า

ที่มา: (ศรีวงศ์และสาลินี, 2542: 83)

C_1R_1 และ C_2R_2 เป็นเส้น PPC ของประเทศไทยและประเทศลาว ตามลำดับ เนื่องจาก PPC เป็นเส้นตรง ดังนั้น เส้นราคาก่อนการค้าเป็นเส้นเดียวกันกับเส้น PPC ความชันของเส้นราคาอธิบายอัตราส่วนราคา นั่นคือ ก่อนการค้าอัตราส่วนราคาวิทย์ต่อราคาข้าวโพดของไทยถูกกว่าของลาว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงว่าไทยได้เปรียบเมื่อเปรียบเทียบในการผลิตวิทยุ ส่วนลาวได้เปรียบเมื่อเปรียบเทียบในการผลิตข้าวโพดไทยและลาวจึงตกลงทำการค้าระหว่างประเทศกัน โดยกำหนดอัตราส่วนราคาหลังการค้าให้มีค่าระหว่างอัตราส่วนราคาก่อนการค้าของประเทศทั้งสอง (ภาพที่ 5)

$$\begin{array}{l} \text{เนื่องจาก} \\ \text{ดังนั้น} \end{array} \quad \begin{array}{l} P/P_c \text{ไทย} < P/P_c \text{ลาว} \\ P/P_c \text{ไทย} < P/P_c \text{ลาว} \end{array}$$

เมื่อ P_r คือ ราคาต่อหน่วยของวิทยุ

P_c คือ ราคาต่อหน่วยของข้าวโพด

$$\text{ถ้า } P_r/P_c \text{ไทย} = 2 \quad \text{และ} \quad P_r/P_c \text{ลาว} = 8$$

P_r/P_c จะมีค่าอยู่ระหว่าง 2 ถึง 8

กำหนดให้ P_r/P_c ในการวิเคราะห์ คือ 5 เส้นราคาก่อนการค้า R_1L มีความชันเท่ากับเส้น C_2K โดยมีค่าความชันเท่ากับ 5 ภายหลังการค้า ประเทศไทยจะผลิตวิทยุเพียงอย่างเดียว จำนวน OR_1 และบริโภคที่ A คือ บริโภคข้าวโพด AM และบริโภควิทยุ OM เกิดอุปทานส่วนเกินในวิทยุ MR_1 หน่วย ซึ่งวิทยุจำนวนนี้ไทยจะส่งออกไปขายลาว และมีอุปสงค์ส่วนเกินในข้าวโพด AM หน่วย ซึ่งไทยก็จะนำเข้ามาจากลาว ส่วนในประเทศลาว ภายหลังการค้าจะผลิตแต่ข้าวโพดเพียงอย่างเดียว จำนวน OC_2 หน่วย และบริโภคที่จุด B คือ บริโภคข้าวโพด ON หน่วย และบริโภควิทยุ NB หน่วย ดังนั้นจะเกิดอุปทานส่วนเกิน C_2N ในสินค้าข้าวโพดซึ่งลาวจะส่งออกไปขายไทย และมีอุปสงค์ส่วนเกินในวิทยุ NB หน่วย ซึ่งก็จะนำเข้ามาประเทศไทย

เมื่อเปรียบเทียบอุปทานส่วนเกิน และอุปสงค์ส่วนเกินในประเทศทั้งสองในสินค้าสองชนิดนั้นก็ปรากฏว่าไม่เกิดความสมดุลกัน ไทยส่งวิทยุออกไปมากกว่าที่ลาวต้องการซื้อ และข้าวโพดที่ลาวส่งออกไปก็น้อยกว่าที่ไทยต้องการซื้อ กลไกราคาที่จะทำงานโดยวิทยุจะมีราคาซื้อขายระหว่างประเทศต่ำลง ส่วนราคาซื้อขายข้าวโพดระหว่างประเทศจะสูงขึ้น แสดงว่าอัตราการค้าระหว่างประเทศที่เท่ากับ 5 ไม่ใช่อัตราการค้าดุลยภาพ อัตราการค้าต้องลดต่ำลงอีก ซึ่งก็หมายความว่า ผลได้ที่ไทยจะได้รับจากการทำการค้าก็จะลดลงเรื่อย ๆ เพราะอัตราการค้าระหว่างประเทศเลื่อนเข้ามาใกล้อัตราส่วนราคาก่อนการค้าของไทยมากขึ้น ส่วนลาวก็จะได้ประโยชน์มากขึ้น เพราะอัตราการค้าเลื่อนห่างออกจากอัตราส่วนราคาก่อนการค้าของลาวมากขึ้น การค้าที่เป็นดุลยภาพก็ไม่เกิดขึ้นเมื่ออัตราการค้าเปลี่ยนจาก 5 เป็น 4 และเป็น 3 จนกระทั่งอัตราการค้าลดลงมาเป็น 2 คือ เท่ากับอัตราส่วนราคาก่อนการค้าของไทย ณ อัตราการค้าที่เท่ากับ 2 ลาวจะผลิตข้าวโพดอย่างเดียวนับจำนวน OC_2 หน่วย และมีจุดบริโภคที่ดีที่สุดที่จุด F ลาวมีอุปทานส่วนเกินในข้าวโพดที่จะส่งออกไปให้ไทย C_2S หน่วย และมีอุปสงค์ส่วนเกินในวิทยุที่ต้องการนำเข้าจากไทย SF หน่วย สำหรับประเทศไทยเมื่ออัตราการค้ามีค่าเท่ากับอัตราส่วนราคาก่อนการค้า ก็แสดงว่า การค้ามิได้ก่อให้เกิดผลได้ใด ๆ

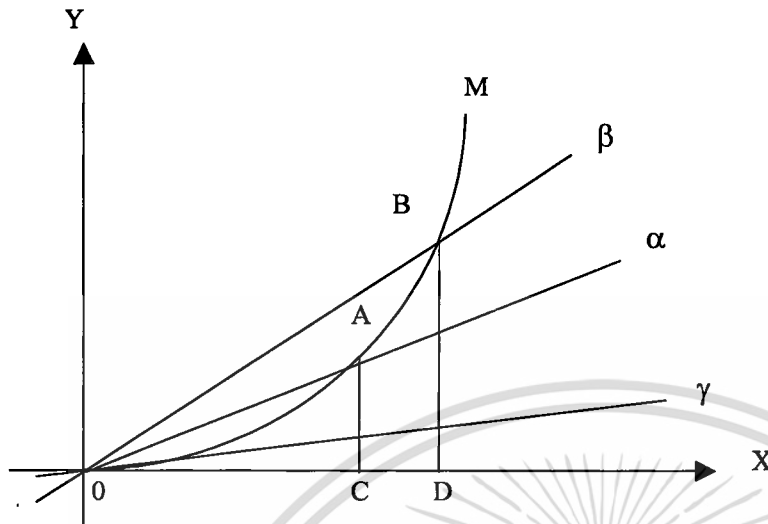
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แก่ไทยเลย เพราะสวัสดิการสังคมเมื่อทำการค้าหรือไม่ทำการค้าหรือไม่ทำการค้าลาวก็คงเดิม คืออยู่บน CIC_3 ไทยจึงสามารถเลือกที่จะค้าขายกับลาวหรือไม่ก็ได้ แต่ถ้าเลือกที่จะติดต่อกับลาว ไทยจะต้องทำการผลิตสินค้า ณ จุด D แทนที่จะผลิตสินค้าที่มีความชำนาญเฉพาะเพียงอย่างเดียว จุด D ก็เป็นจุดผลิตที่ดีที่สุดของไทย เพราะเส้นราคาหลังการค้าเป็นเส้นเดียวกับเส้น PPC ของไทย เมื่อผลิตที่ D บริโภคที่ E จำนวนอุปทานส่วนเกินในวิทย์ คือ HD และอุปสงค์ส่วนเกินในข้าวโพด คือ EH เนื่องจาก $HD = SF$ และ $C_2S = EH$ การค้าอยู่ในดุลยภาพเมื่อประเทศทั้งสองค้าขายกัน ณ อัตราการค้าที่มีค่าเท่ากับ 2 อัตราการค้าระหว่างประเทศอัตรานี้เป็นอัตราเดียวกันกับอัตราส่วนราคาก่อนค้าของไทยซึ่งเป็นประเทศใหญ่ในที่นี้ แสดงว่าไทยซึ่งเป็นประเทศใหญ่ไม่ได้ผลได้จากการทำการค้ากับลาวเลย แต่ลาวได้รับผลได้มากที่สุดจากการค้าขายกับไทย ทั้งนี้เพราะจุดบริโภคที่ดีที่สุดของลาวอยู่บนเส้นความพอใจเท่ากันของสังคมเส้นที่สูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ของลาว

แบบจำลองที่นำมาใช้เป็นตัวอย่างเป็นกรณีพิเศษ ในทางปฏิบัติประเทศต่าง ๆ ที่ค้าขายกันมิได้มีขนาดต่างกันอย่างมากมายจนประเทศใหญ่ไม่ได้ประโยชน์จากการการค้าเลยดังที่อธิบาย แต่ส่วนใหญ่ประเทศต่าง ๆ ก็มีอำนาจต่อรองอยู่บ้าง แต่สัดส่วนของประโยชน์ที่แต่ละประเทศได้รับจากการค้าขายกับต่างประเทศก็แตกต่างกันไปตามขนาดของอุปสงค์ตอบสนองนั่นเอง

เส้นเสนอซื้อขายหรือเส้นอุปสงค์ตอบสนอง

เส้นเสนอซื้อขายของประเทศแสดงจำนวนความต้องการที่จะนำเข้าสินค้าชนิดหนึ่งเพื่อแลกกับสินค้าออกที่ประเทศเต็มใจจะส่งออก จากคำจำกัดความอย่างกว้าง ๆ นี้ ก็จะพบว่า เส้นเสนอซื้อขายนี้อธิบายทั้งอุปสงค์และอุปทาน ซึ่งถ้าจะอธิบายความหมายอย่างชัดเจนขึ้น ก็อาจกล่าวได้ว่า เส้นเสนอซื้อขายเป็นเส้นที่แสดงจำนวนสินค้าที่ประเทศเต็มใจจะส่งออก และนำเข้า ณ อัตราส่วนราคาอัตราต่าง ๆ หรือเป็นเส้นที่แสดงจำนวนสินค้าออกที่ประเทศเต็มใจจะส่งออกเพื่อแลกเปลี่ยนกับสินค้าเข้าจำนวนหนึ่ง ณ อัตราส่วนราคาสินค้าอัตราต่าง ๆ

ภาพที่ 6 เส้นเสนอซื้อขายของประเทศที่ส่งออก X นำเข้า Y
ที่มา: (ศรีวงศ์และสาลินี, 2542: 88)

เส้นโค้ง OABM คือ เส้นเสนอซื้อของประเทศที่ส่งสินค้า X เป็นสินค้าออก และนำเข้าสินค้า Y ที่จุด A จะแสดงจำนวนการส่งออก X และนำเข้า Y เมื่ออัตราส่วนราคาแสดงโดยความชันของเส้นราคา α นั่นคือ ถ้าเส้นราคาหลังการค้าคือ เส้น α ประเทศจะส่งออกสินค้า X จำนวน OC หน่วย และนำเข้าสินค้า Y จำนวน AC หน่วย และเมื่อเส้นราคาเลื่อนจากเส้น α เป็นเส้น β อัตราส่วนราคาสินค้า X ต่อราคาสินค้า Y สูงขึ้น จำนวนการส่งออก X เพิ่มขึ้นเป็น OD หน่วย และต้องการนำเข้าเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้นเป็น BD หน่วย

ถ้าพิจารณาในแง่มูลค่าของสินค้า จะพบว่า ณ อัตราส่วนราคาของเส้นราคา α มูลค่าของสินค้า X จำนวน OC นั้นต้องเท่ากับมูลค่าของสินค้า Y จำนวน AC หน่วย และ ณ อัตราส่วนราคาของเส้นราคา β มูลค่าสินค้า จำนวน OD ต้องเท่ากับมูลค่าสินค้า Y จำนวน BD หน่วย ดังนั้นจึงมีผลทำให้สามารถวัดมูลค่าของสินค้าชนิดหนึ่งในเทอมของสินค้าอีกชนิดหนึ่งได้ เช่น ณ ราคา α มูลค่าของสินค้า X จำนวน 1 หน่วย เท่ากับ AC หน่วยของ Y นอกจากนี้ เส้นเสนอซื้อขายนี้สามารถใช้เป็นเส้นอุปทาน หรือเส้นอุปสงค์ของ OC การค้าระหว่างประเทศก็ได้ การที่ใช้เป็นเส้นอุปทานการค้าระหว่างประเทศได้ก็เพราะ เส้นเสนอซื้อขายอธิบายจำนวนสินค้า X ที่ประเทศเสนอที่จะส่งออกเพื่อแลกกับสินค้าเข้าจำนวนหนึ่ง ส่วนการที่ใช้เป็นเส้นอุปสงค์ได้ก็เพราะ เส้นเสนอซื้อขายนี้แสดงเป็นจำนวนสินค้า Y ที่ประเทศต้องการจะนำเข้า เมื่อส่งสินค้า X ออกไปจำนวนหนึ่ง (ภาพที่ 6) โดยการใช้นเส้นเสนอซื้อขายเป็นเส้นอุปสงค์ และอุปทานนี้จะวัดค่าหรือราคาสินค้าเป็นหน่วยของสินค้าอีกชนิดหนึ่งแทนที่จะวัดเป็นหน่วยของเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความยืดหยุ่นของเส้นเสนอซื้อขาย

เนื่องจากทุก ๆ จุดบนเส้นเสนอซื้อขายแสดงจำนวนการส่งออก และนำเข้าที่ประเทศเต็มใจจะแลกเปลี่ยนที่แต่ละอัตราการค้า หมายความว่า มูลค่าสินค้าที่ส่งออกนั้นต้องเท่ากับมูลค่าสินค้าที่นำเข้าพอดีที่ทุก ๆ อัตราการค้า ดังนั้นเส้นเสนอซื้อขายจึงเป็นได้ทั้งเส้นอุปทานของสินค้าส่งออก ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง อัตราส่วนราคาสินค้าส่งออกต่อราคาสินค้าเข้ากับจำนวนสินค้าที่ประเทศต้องการส่งออก และเป็นเส้นอุปสงค์สินค้าเข้า ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนราคาสินค้าเข้าต่อราคาสินค้าออก กับจำนวนสินค้าที่ประเทศต้องการซื้อเป็นสินค้าเข้า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในอัตราส่วนราคาสินค้า ก็ย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในจำนวนสินค้าที่ต้องการส่งออก และจำนวนสินค้าที่ประเทศต้องการนำเข้า ซึ่งปฏิกิริยาตอบสนองของการเปลี่ยนแปลงในจำนวนการส่งออก และจำนวนการนำเข้าของสินค้าที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในอัตราส่วนราคานั้นก็สามารถอธิบายได้จากความยืดหยุ่นของเส้นเสนอซื้อขาย

ความยืดหยุ่นของเส้นเสนอซื้อขายนี้สามารถพิจารณาได้เป็นความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อสินค้าเข้า ความยืดหยุ่นของอุปทานสินค้าออก และความยืดหยุ่นรวมของเส้นเสนอซื้อขาย โดยสูตรการคำนวณค่าความยืดหยุ่นก็มีหลักเกณฑ์เดียวกันกับการหาค่าความยืดหยุ่นของเส้นอุปสงค์และอุปทานของสินค้า คือ

$$\text{ความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้าเข้า} = \frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนสินค้าเข้าที่ประเทศต้องการซื้อ}}{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าเข้าต่อราคาสินค้าออก}}$$

$$\text{ความยืดหยุ่นอุปทานของสินค้าออก} = \frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนสินค้าประเทศต้องการส่งออก}}{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าออกต่อราคาสินค้าเข้า}}$$

$$\text{ความยืดหยุ่นรวมของเส้นเสนอขาย} = \frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนสินค้าเข้าที่ประเทศต้องการซื้อ}}{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนสินค้าที่ประเทศต้องการส่งออก}}$$

อย่างไรก็ตาม การคิดค่าความยืดหยุ่นของเส้นเสนอขายนั้น ส่วนใหญ่จะคิดในกรณีของความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อสินค้าเข้า

ทฤษฎีการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาด

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาในที่นี้ใช้แบบจำลองการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด (a market share analysis model) ภายใต้ข้อสมมติที่ว่าไม่มีข้อจำกัดทางด้านอุปทาน (supply) แต่การเปลี่ยนแปลงในส่วนแบ่งตลาดนั้นเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยทางด้านอุปสงค์ (demand) ตามแนวความคิดแบบจำลองส่วนแบ่งตลาด เมื่อส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออกประเทศหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไป เราสามารถวัดผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ (เอกวุฒิ, 2531: 35)

1. ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจากขนาดของตลาด (size of market effect) พิจารณาจากการเพิ่มขึ้น หรือลดลงของปริมาณการส่งออก โดยกำหนดให้ส่วนแบ่งตลาดคงที่ในช่วงเวลาที่พิจารณา ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการส่งออกของประเทศผู้ส่งออกว่าการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาดใหญ่ขึ้นหรือลดลง ซึ่งอธิบายไว้ว่าตลาดมีความตลาดมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีรายได้ประชาชาติ และจำนวนประชากรเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงความเจริญเติบโตในการส่งออกสินค้าไปสู่ตลาดนั้น

2. ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาด (competitive effect) เป็นการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออกที่เกิดจากการแข่งขันระหว่างผู้ส่งออกต่าง ๆ ในสินค้าประเภทเดียวกัน โดยกำหนดให้ขนาดของตลาดคงที่ในช่วงเวลาฐานกับเวลาที่พิจารณาซึ่งชี้ให้เห็นว่า ถ้าส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออกหนึ่งลดลงในขณะที่ขนาดของตลาดคงที่ หมายความว่า ผลของการแข่งขันนั้นทำให้ประเทศผู้ส่งออกนั้นต้องสูญเสียตลาดไปบางส่วนทำนองเดียวกัน ถ้าส่วนแบ่งตลาดของประเทศนั้นเพิ่มขึ้น ในขณะที่ขนาดของตลาดคงที่ หมายความว่า ผลของการแข่งขันทำให้ประเทศผู้ส่งออกนั้นได้เปรียบ คือ มีตลาดเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดดังกล่าวไม่เพียงแต่จะเนื่องมาจากผลของการแข่งขันเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางด้านการค้า และการตลาดของประเทศผู้นำอีกด้วย

เครเมอร์ และอักษ์เนอร์ ได้แสดงตัวอย่างวิธีการคำนวณเพื่อหาขนาดของการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจากผลของการเปลี่ยนแปลงทั้งสามดังกล่าวนี้ (ตารางที่ 5) โดยกำหนดให้ตลาดส่งออกของประเทศ X ประกอบด้วย 2 ตลาด คือ ตลาด A และตลาด B เท่านั้น และสมมติให้มีประเทศส่งออกที่แข่งขันกับประเทศ X เพียงประเทศเดียว การวิเคราะห์พิจารณาเพียง 2 ปี คือ ปีที่ 1 และปีที่ 2 โดยแบ่งการคำนวณผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ออกเป็น 2 ลักษณะดังกล่าว คือ

1. ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X อันเนื่องมาจากขนาดของตลาดโดยกำหนดให้ส่วนแบ่งตลาดคงที่

2. ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดโดยกำหนดให้ขนาดของตลาดคงที่

จากข้อสมมติและวิธีการดังกล่าวนี้สามารถนำมาคำนวณหาการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของตลาด การแข่งขันในตลาด และการกระจายตัวของตลาดระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2 ได้ดังนี้

1. คำนวณหาความสามารถในการส่งออก (potential export) ของประเทศ X

1.1 ส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ในปีที่ 1 ณ ระดับการส่งออกในปีที่ 2

$$S_1 = 0.25 \times 2000 = 500 \text{ หน่วย}$$

1.2 ส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ในปีที่ 1 ในตลาด A และตลาด B ณ ระดับการส่งออกในปีที่ 2

$$S_2 = (0.40 \times 200) + (0.20 \times 1800) = 440 \text{ หน่วย}$$

ตารางที่ 5 ตัวอย่างการคำนวณการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดโดยใช้ตัวเลขสมมติระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2

	ปริมาณการนำเข้าทั้งหมด	ปริมาณการนำเข้าจากประเทศ X	ส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X
ปีที่ 1			
ตลาด A	400	160	0.40
ตลาด B	1200	240	0.20
รวมทั้งหมด	1,600	400 (A ₁)	0.25
ปีที่ 2			
ตลาด A	200	100	0.50
ตลาด B	1,800	540	0.30
รวมทั้งหมด	2,000	640 (A ₂)	0.32

ที่มา: (Cramer and Ochsner, 1976: 17)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สรุปผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2 ได้ดังนี้

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด

ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X	หน่วย	ร้อยละ
ผลทั้งหมด ($A_2 - A_1$)	240	100
ผลการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด ($S_1 - A_1$)	100	42
ผลการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด ($A_2 - S_2$)	200	83

จากผลการคำนวณในตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ในตลาด A และตลาด B ระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2 มีผลของการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดเพิ่มขึ้น 240 หน่วย ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 100 หน่วย หรือคิดเป็นร้อยละ 42 ของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด และเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น 200 หน่วย หรือคิดเป็นร้อยละ 83 ของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

สมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา ได้มาจากการพิจารณาตัวกำหนดอุปสงค์ โดยคาดว่าอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

แบบจำลองอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

$$QD_t = f(PCBC_t, PC_t, NI_t)$$

กำหนดให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- QD_t = ปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกาในปีที่ t (ตัน)
 $PCBC_t$ = ราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกาในปีที่ t (บาทต่อตัน)
 PC_t = ราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นฝักกระป๋องที่นำเข้าจากประเทศไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกาในปีที่ t (บาทต่อตัน)
 NI_t = รายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกาในปีที่ t (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)

จากสมการแสดงถึงปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา โดยกำหนดให้ปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกามีขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงของราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา ราคานำเข้าฝักกระป๋องของสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นประเทศไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา และรายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค

จากแบบจำลองสมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา ซึ่งจำเป็นต้องใช้การประมาณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) เพราะจะทำให้ไม่เกิดปัญหาอคติ (bias) และไม่เที่ยงตรง (inconsistency)

รูปแบบฟังก์ชันที่ใช้ในการวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกามี 4 รูปแบบ ดังนี้

1. ฟังก์ชันอุปสงค์แบบเส้นตรง

$$Y_t = a + b_1 X_{it} + U_t$$

2. ฟังก์ชันอุปสงค์แบบกึ่งลอการิทึม

$$Y_t = a + b_1 \log X_{it} + U_t$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ฟังก์ชันอุปสงค์แบบล็อกคู่

$$\log Y_t = a + b_i \log X_{it} + U_t$$

4. ฟังก์ชันอุปสงค์แบบอินเวอร์สล็อก

$$\log Y_t = a + b_i X_{it} + U_t$$

กำหนดให้

$$\begin{aligned} Y_t &= \text{ตัวแปรตามปีที่ } t \\ X_{it} &= \text{ตัวแปรอิสระชนิด } i \text{ ปีที่ } t \\ a &= \text{ค่าคงที่} \\ b_i &= \text{ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระชนิด } i \\ U_t &= \text{ค่าความคลาดเคลื่อน} \end{aligned}$$

ในการพิจารณาเลือกสมการอุปสงค์เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่นำมาใช้นั้น
พิจารณาได้จากค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ จะเลือกฟังก์ชันที่มีเครื่องหมายตรงกับสมมติฐานทางเศรษฐศาสตร์
2. พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R square) จะเลือกฟังก์ชันที่มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจสูงสุด
3. พิจารณาความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้ของตัวแปรในแต่ละฟังก์ชันจะเลือกฟังก์ชันที่มีจำนวนค่าสัมประสิทธิ์ที่มีนัยสำคัญมากที่สุด
4. พิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนเฉลี่ย (Mean Square Error: MSE) ฟังก์ชันที่มีค่า MSE ต่ำจะเป็นฟังก์ชันที่เหมาะสมกับข้อมูล

การพยากรณ์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

ในการศึกษาการพยากรณ์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาในอนาคตครั้งนี้จะใช้แบบจำลองอุปสงค์ที่ได้จากการศึกษาขั้นต้นมาทำการวิเคราะห์ และพยากรณ์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาในอนาคต คือ ในช่วงปี พ.ศ. 2545-2549 โดยที่จะต้องทราบค่าพยากรณ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว ซึ่งได้แก่ ราคาส่งออกของข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา ราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นประเทศไทยปรับด้วยดัชนีผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา รายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค ซึ่งสามารถหาได้จากรูปแบบฟังก์ชันดังต่อไปนี้

ในการพยากรณ์ปริมาณอุปสงค์สินค้าแต่ละชนิดนั้น จะมีลักษณะข้อมูลที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นสมการที่ใช้จะมีรูปแบบที่แตกต่างกัน จากสาเหตุดังกล่าวทำให้รูปแบบฟังก์ชันที่ใช้ในการพยากรณ์ตัวแปรอิสระมีรูปแบบสมการ ดังนี้

1. แนวโน้มแบบเส้นตรง

$$X_t = a + b_1 T_t$$

2. แนวโน้มแบบควอดรติก

$$X_t = a + b_1 T + b_2 T^2$$

3. แนวโน้มแบบคิวบิก

$$X_t = a + b_1 T + b_2 T^2 + b_3 T^3$$

4. แนวโน้มแบบโพลิโนเมียล

$$X_t = a + b_1 T + b_2 T^2 + b_3 T^3 + \dots + b_n T^n$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. แนวโน้มแบบโพลิโนเมียลเซมิล็อก

$$\log X_i = a + b_1T + b_2T^2 + b_3T^3 + \dots + b_nT^n$$

โดยกำหนดให้

X_i	=	ตัวแปรอิสระ i ในสมการถดถอยเชิงพหุคูณที่ได้จากการวิเคราะห์สมการอุปสงค์
a	=	ค่า intercept ของสมการแนวโน้มตัวแปรอิสระที่ i
b_1	=	ค่า slope ของค่าแนวโน้ม
T_i	=	ช่วงเวลา แทนด้วย 1, 2, 3... ,20

จากที่กล่าวมาข้างต้น สังเกตได้ว่ารูปแบบในการพยากรณ์นั้นมีหลายรูปแบบด้วยกัน การที่ใช้สมการรูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับ การทดสอบความเหมาะสมของสมการตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ถ้าสมการรูปแบบใดได้รับการทดสอบแล้วปรากฏว่าเหมาะสมที่สุดจะถูกนำมาใช้ในการพยากรณ์ตัวแปรอิสระในสมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องต่อไป จากนั้นจึงนำค่าตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่พยากรณ์ได้ไปใช้พยากรณ์ โดยใช้สมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาตามที่ได้ศึกษาข้างต้น เพื่อคาดคะเนอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงปี พ.ศ. 2545–2549 ต่อไป

บทที่ 3

สถานะการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย

เนื้อหาในบทนี้กล่าวถึงสถานะการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย ตลาดส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องที่สำคัญของประเทศไทย ประเทศคู่แข่ง ปัญหาในการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย แนวทางในการพัฒนาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย รวมทั้งนโยบายและมาตรการของรัฐบาลที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง

สภาพทั่วไปในการส่งออก

ภาวะการส่งออก

ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากการแปรรูปข้าวโพดฝักอ่อน ลักษณะการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องนั้น โรงงานอุตสาหกรรมมักจะนิยมผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องควบคู่ไปกับการผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดอื่น ๆ เช่น ผัก ผลไม้ อาหารทะเล เป็นต้น ทั้งนี้เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการผลิต กล่าวคือ ถ้าโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเฉพาะข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องจะไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่จะต้องสูญเสียไป เนื่องจากข้าวโพดฝักอ่อนเป็นพืชที่ต้องทำการเพาะปลูกตามฤดูกาลคือ ผลผลิตจะมีมากในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนตุลาคม

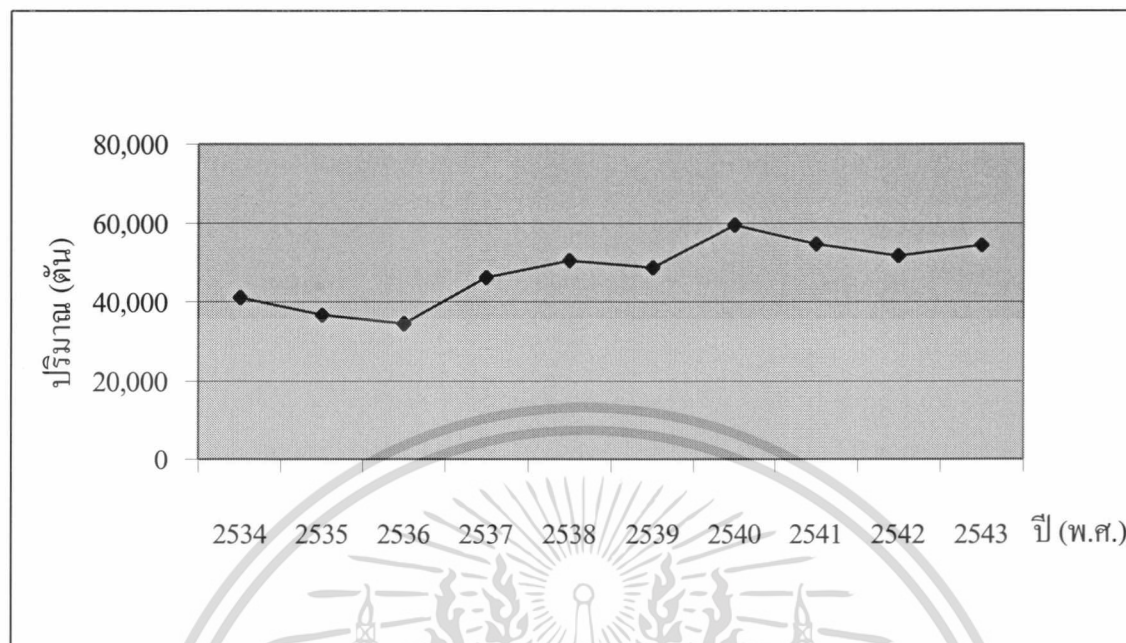
ประเทศไทยนั้นเริ่มอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2501 โดยบริษัทสันติภาพ (ยังเพิ่ง 1985) จำกัด จ. สมุทรปราการ แต่ในระยะแรกยังไม่มีการผลิตอย่างจริงจัง จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2511 ได้มีการส่งออกผลิตภัณฑ์ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปจำหน่ายยังต่างประเทศเป็นครั้งแรก ในปริมาณและมูลค่าที่ไม่มากนัก ต่อมาตลาดต่างประเทศมีความต้องการมากขึ้นจึงทำให้มีการผลิตเพื่อการส่งออกอย่างจริงจัง ในปี พ.ศ. 2516 สถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารได้ทำการทดลองผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องโดยใช้วิธีการบรรจุในน้ำเกลือเจือจาง (เบญจวรรณ, 2536: 26) ในปัจจุบันมีการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนทั้งในรูปข้าวโพดฝักอ่อนสด และข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ความต้องการข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องภายในประเทศนั้นจะมีไม่มากนัก เนื่องจากจะนิยมรับประทานข้าวโพดฝักอ่อนสดมากกว่า ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องส่วนมากจะนิยมใช้ภัตตาคาร ร้านอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณและมูลค่าการส่งออก

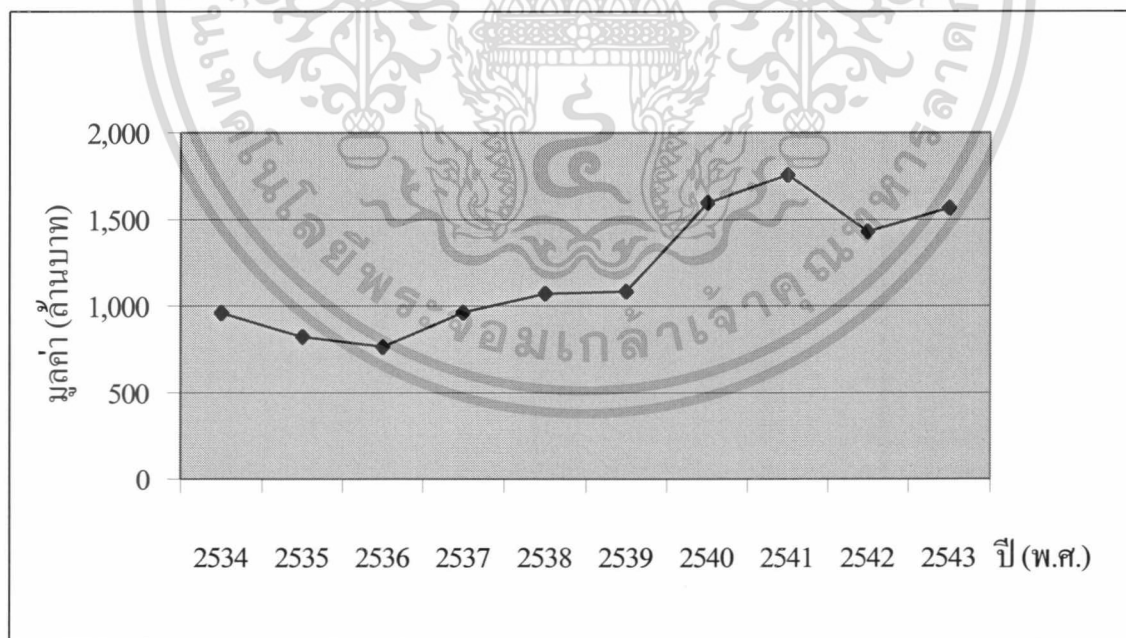
สำหรับผลิตภัณฑ์ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องนั้นประเทศไทยเริ่มมีการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2511 เป็นต้นมา แต่ส่งออกในปริมาณที่ไม่มากนัก จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2523 ปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องได้เพิ่มขึ้นถึง 6,281 ตัน คิดเป็นมูลค่า 141.14 ล้านบาท (เบญจวรรณ, 2536: 40) หลังจากปี พ.ศ. 2511 เป็นต้นมา ประเทศไทยมีการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องตลอดมา จนถึงปี พ.ศ. 2543 ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 54,332 ตัน คิดเป็นมูลค่า 1,569.60 ล้านบาท กล่าวได้ว่ามูลค่าการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องที่ส่งออกไปจำหน่ายตลาดต่างประเทศ มีแนวโน้มการส่งออกสูงขึ้นเล็กน้อย ในอัตราที่ค่อนข้างแน่นอนและสม่ำเสมอตลอดมา ซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย (growth rate) ร้อยละ 6.32 (กระทรวงพาณิชย์, 2544 ข)

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องจะมีการส่งออกที่สม่ำเสมอ แต่ในปี พ.ศ. 2536 นั้น การส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องจะลดต่ำลง คือ มีปริมาณการส่งออกเพียง 34,561 ตัน คิดเป็นมูลค่า 1,765.20 ล้านบาท ในปีต่อ ๆ มาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมีการส่งออกที่เพิ่มขึ้นตลอดมา จนมาถึงปี พ.ศ. 2540 ปริมาณการส่งออกได้เพิ่มสูงขึ้นถึง 59,585 ตัน คิดเป็นมูลค่า 1,598.40 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2542 การส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องก็ลดลงในปริมาณที่ไม่มากนัก คือ มีปริมาณการส่งออก 54,634 ตัน คิดเป็นมูลค่า 1,432.30 ล้านบาท (ภาพที่ 7 และภาพที่ 8) เหตุที่การส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมีปริมาณลดลงอาจเนื่องมาจากประเทศไทยมีประเทศคู่แข่งเพิ่มมากขึ้น ซึ่งได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐไต้หวัน เนื่องมาจากต้นทุนค่าแรงงานต่ำกว่า และมีความอุดมสมบูรณ์ของวัตถุดิบมากกว่าประเทศไทย

ภาพที่ 7 ปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทย

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2544 ข)

ภาพที่ 8 มูลค่าการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทย

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2544 ข)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องที่สำคัญของประเทศไทย

ตลาดที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องนั้นส่วนใหญ่จะเป็นตลาดต่างประเทศ สาเหตุเนื่องมาจากรสชาติที่เป็นที่ถูกปากของผู้บริโภค ชาวตะวันตกนิยมบริโภคข้าวโพดฝักอ่อนในสลัด ประกอบกับการขยายตัวของร้านอาหารที่มีมากขึ้น ทำให้ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมีการขยายตัวมากขึ้น ตลาดภายในประเทศนั้นส่วนมากจะนิยมบริโภคข้าวโพดฝักอ่อนสด ตลาดส่งออกที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง (บุญชัย, 2531) ได้แก่

ตลาดสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีการนำเข้าข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องจากประเทศไทยเป็นจำนวนมากที่สุด จะเห็นได้ว่าประเทศไทยส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาอยู่ในอัตราที่คงที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก เมื่อคิดอัตราการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปสหรัฐอเมริกาโดยเฉลี่ยร้อยละ 40.79 ต่อปี เมื่อพิจารณาสัดส่วนการนำเข้าพืชผักโดยรวมของสหรัฐอเมริกา (เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกายังไม่มีการบันทึกสถิติการนำเข้าข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง จะมีในลักษณะการบันทึกพืชผักกระป๋องโดยรวม) พบว่า ในปี พ.ศ. 2538 นั้น สหรัฐอเมริกาจะนำเข้าพืชผักกระป๋องจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 28.28 สหรัฐอเมริกาจะนำเข้าพืชผักกระป๋องจากประเทศไทยเป็นอันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 17.73 (United States of America Department of Commerce, 2001) ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 ปริมาณการนำเข้าพืชผักกระป๋องของสหรัฐอเมริกาจากประเทศไทยก็ลดน้อยลง คิดเป็นร้อยละ 4.54 ปัจจุบันไทยมีการส่งออกพืชผักกระป๋องไปจำหน่ายในตลาดสหรัฐอเมริกาได้ลดลง (ภาพที่ 9)

ตลาดญี่ปุ่น

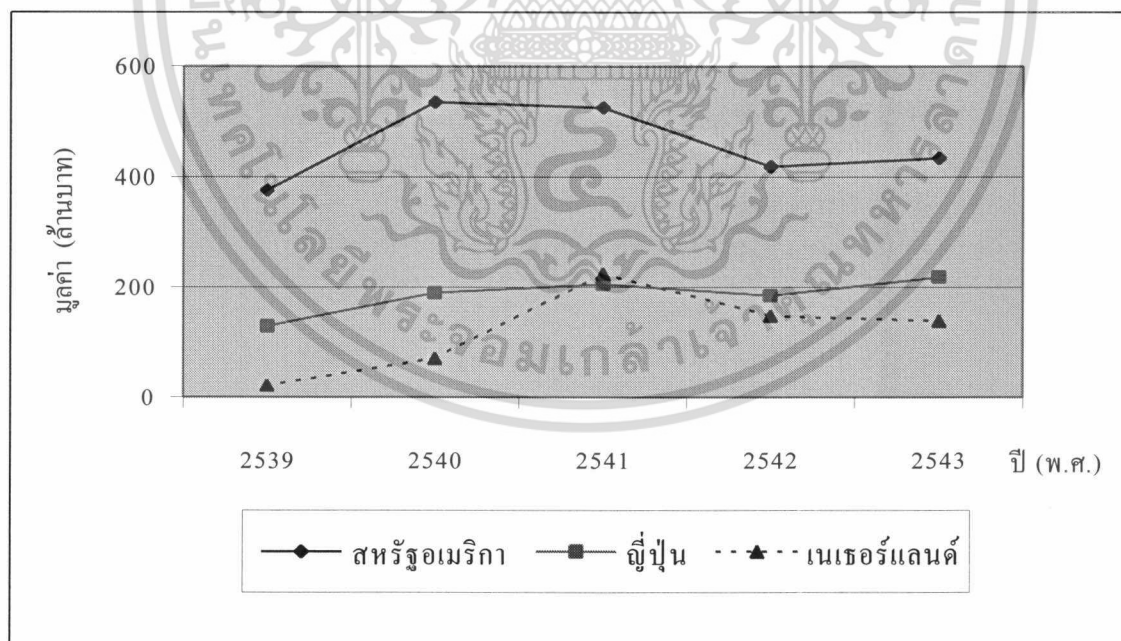
ญี่ปุ่นนับว่าเป็นประเทศที่นำเข้าข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องจากประเทศไทยมากเป็นอันดับสองรองจากสหรัฐอเมริกา โดยประเทศไทยได้ส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องคิดเป็นร้อยละ 29.81 ต่อปี ญี่ปุ่นเองมีความสามารถในการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง แต่ยังไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ จึงต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศ เมื่อพิจารณาสัดส่วนการนำเข้าพืชผักกระป๋อง (เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นยังไม่มีกรบันทึกสถิติการนำเข้าข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง จะมีในลักษณะการบันทึกพืชผักกระป๋อง) ของญี่ปุ่น จะพบว่าญี่ปุ่นจะนำเข้าพืชผักกระป๋องจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาธารณรัฐประชาชนจีนมาเป็นอันดับ 1 คิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 65.68 ต่อปี รองลงมาเป็นสาธารณรัฐเกาหลีใต้ คิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 20.91 ต่อปี ประเทศไทยจะมีสัดส่วนการนำเข้าเป็นอันดับ 3 คิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 8.14 ต่อปี (Japan Customs, 2544) แต่เมื่อพิจารณาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง จะพบว่า ปริมาณการส่งออกในปี พ.ศ. 2530 นั้น มีการส่งออกเพียง 2,404 ตัน ในปี พ.ศ. 2540 นั้น ปริมาณการส่งออกได้เพิ่มขึ้นเป็น 4,897 ตัน(กระทรวงพาณิชย์, 2542)

ตลาดเนเธอร์แลนด์

เนเธอร์แลนด์เป็นตลาดที่มีความสำคัญรองมาจาก สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น เมื่อพิจารณาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปยังเนเธอร์แลนด์จะสังเกตได้ว่าในระยะสามปีที่ผ่านมา (ภาพที่ 11) ปริมาณการส่งออกจะมีปริมาณที่เพิ่มสูงขึ้นมาก กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2540 นั้น มีปริมาณการส่งออกเพียง 1,031 ตัน คิดเป็นมูลค่า 21.70 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2543 มีการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปยังเนเธอร์แลนด์ในปริมาณ 4,184 ตัน คิดเป็นมูลค่า 136.75 ล้านบาท ตลาดเนเธอร์แลนด์จึงเป็นตลาดที่สามารถบุกเบิกให้มีการส่งออกที่เพิ่มมากขึ้นได้ นับได้ว่าเป็นตลาดใหม่ที่น่าให้ความสนใจอีกตลาดหนึ่ง

ภาพที่ 9 การส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปยังประเทศที่เป็นคู่ค้าที่สำคัญ
ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2544 ข)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศคู่แข่ง

ปัจจุบันความต้องการข้าวโพดฝักอ่อนในตลาดต่างประเทศนั้น ส่วนมากจะต้องการในรูปแบบข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง สำหรับข้าวโพดฝักอ่อนสดนั้นยังมีปริมาณไม่มากนัก เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านคุณภาพ และการขนส่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยไม่สามารถขยายตลาดข้าวโพดฝักอ่อนสดได้มากกว่านี้ สำหรับประเทศคู่แข่งของประเทศไทยในการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง โดยภาพรวมแล้วจะเป็นประเทศที่อยู่ในทวีปเอเชีย เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการผลิต ประเทศที่เป็นคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทย คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐไต้หวัน ทั้ง 2 ประเทศได้เข้ามาเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทย เนื่องจากทั้ง 2 ประเทศยังมีวัตถุดิบในการผลิตอย่างเพียงพอ ในส่วนของค่าแรงงานเองก็ยิ่งต่ำกว่าประเทศไทย แต่สาธารณรัฐประชาชนจีนก็ยังประสบปัญหาด้านคุณภาพของสินค้าที่ยังต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย (กระทรวงพาณิชย์, 2544 ก) แต่ถ้าหากสาธารณรัฐประชาชนจีนสามารถปรับปรุงคุณภาพได้ ประกอบกับในอนาคตถ้าสาธารณรัฐประชาชนจีนสามารถเข้าองค์การการค้าโลกได้ (World Trade Organization: WTO) ซึ่งจะมีผลทางด้านการค้าส่งผลกระทบต่อประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยที่จะมีการคู่แข่งที่มากขึ้นอีกประเทศหนึ่ง

ปัญหาการส่งออก การพัฒนาการส่งออกของรัฐบาล และผลของการพัฒนาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องโดยภาครัฐ

ปัญหาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย

จากการศึกษาในเรื่องการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนของไทยสามารถสรุปในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ปัญหาการผลิตและคุณภาพข้าวโพดฝักอ่อนยังไม่ได้มาตรฐาน ปัจจุบันถือว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเมื่อผลิตข้าวโพดฝักอ่อนไม่ได้มาตรฐานจะส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ทำให้ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไม่สามารถที่จะแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ ประเทศคู่ค้าจึงหันไปนำเข้าข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องที่ได้มาตรฐานตามที่ต้องการ

2. ต้นทุนในการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผลผลิตข้าวโพดฝักอ่อนออกสู่ตลาดไม่สม่ำเสมอ ทำให้ราคาข้าวโพดฝักอ่อนมีราคาสูงขึ้น รวมถึงต้นทุนในการผลิตกระป๋องก็เพิ่มสูงขึ้นด้วย ส่งผลกระทบให้ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมีต้นทุนการผลิตสูงขึ้นด้วย และยังรวมถึงค่าระวางในการจัดส่งไปต่างประเทศที่มีราคาสูงอีกด้วย

3. ปัญหาปริมาณสารเคมีตกค้างในปริมาณที่มากเกินไปเกินกว่าที่มาตรฐานกำหนดไว้ ทำให้ประเทศคู่ค้าที่สำคัญโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งให้ความสำคัญในด้านความปลอดภัยของสินค้ายิ่งกว่าคุณภาพของสินค้า ลดการนำเข้าข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทย

4. ปัญหาการแข่งขันกันเองระหว่างโรงงานอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ในด้านการตัดราคารับซื้อข้าวโพดฝักอ่อน และราคาส่งออก ทั้งนี้เนื่องมาจากความต้องการข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในตลาดต่างประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้มีผู้ผลิตเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งมีทุนดำเนินงานไม่มากนัก ทำให้เกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรง

5. ขาดการควบคุมคุณภาพมาตรฐานจากหน่วยงานราชการ พบว่าการอนุญาตเข้ามาประกอบการในการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องค่อนข้างเป็นไปอย่างเสรี จนทำให้ขาดการควบคุมคุณภาพมาตรฐานสินค้าที่ส่งออกไปยังต่างประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การส่งออกในระยะยาว เพราะผู้ประกอบการธุรกิจบางรายไม่มีจรรยาบรรณในการรักษามาตรฐานสินค้าของตนหวังเพียงให้ได้กำไรในระยะสั้นเท่านั้น

6. ปัญหาการถูกตัดสิทธิทางภาษีศุลกากร (GSP) ของข้าวโพดฝักอ่อน ข้าวโพดฝักอ่อน เป็นพืชผักที่ถูกสหภาพยุโรปตัดสิทธิทางภาษีศุลกากร (GSP) รวมถึงข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องก็ถูกตัดสิทธิทางภาษีศุลกากร (GSP) ด้วยเช่นกัน โดยในช่วงแรกถูกตัดร้อยละ 50 ตั้งแต่ 1 มกราคม 2540 ถึง 31 ธันวาคม 2541 และตัดสิทธิร้อยละ 100 ตั้งแต่ มกราคม 2542 ซึ่งจะทำให้ข้าวโพดฝักอ่อน รวมถึงผลิตภัณฑ์จากข้าวโพดฝักอ่อนที่ส่งออกไปตลาดสหภาพยุโรปลดลง ทั้งนี้เนื่องจากราคานำเข้าข้าวโพดฝักอ่อนจากไทยจะเพิ่มสูงขึ้นตามอัตราภาษีนำเข้าที่เพิ่มสูงขึ้น มีผลทำให้ผู้นำเข้าในสหภาพยุโรปหันไปนำเข้าข้าวโพดฝักอ่อนจากประเทศอื่น ซึ่งเสียภาษีนำเข้าต่ำกว่าแทน

7. ปัญหาการแข่งขันกับประเทศผู้ผลิตรายอื่น ๆ เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐไต้หวัน ซึ่งมีต้นทุนในการผลิตที่ต่ำกว่าประเทศไทย ถึงแม้ว่าคุณภาพข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศคู่แข่งจะมีคุณภาพต่ำกว่าประเทศไทย แต่ถ้าประเทศคู่แข่งสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพดีขึ้น ประเทศไทยก็อาจจะได้รับส่วนแบ่งตลาดในผลิตภัณฑ์ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องน้อยลง

การพัฒนาของรัฐบาลในการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย

ในปัจจุบันแม้ว่าผลิตภัณฑ์ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทยได้พัฒนา และมีการขยายตัวได้มากขึ้นก็ตาม แต่ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ตามมาตรฐานสากลนั้นก็ยังมีขีดจำกัดอยู่ ดังนั้นประเทศไทยจึงควรที่จะพัฒนาในด้านการผลิตเกี่ยวกับคุณภาพมาตรฐานสินค้า เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องที่ประเทศไทยผลิตสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้มากขึ้น แนวทางในการพัฒนาการผลิตเพื่อส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย (พรวิไล, 2543) มีดังนี้

1. ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างการตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้มีเอกภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกันจนเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ โดยให้กระทรวงพาณิชย์ออกใบรับรองผลการตรวจสอบของหน่วยงานราชการอื่น ตลอดจนบริษัทเอกชนซึ่งสามารถให้บริการในมาตรฐานเดียวกันเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการส่งออก และสอดคล้องกับการขยายการส่งออก

2. ควรมีการส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือเครื่องจักรในอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง โดยได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อจูงใจและเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตให้ได้มาตรฐาน

3. การปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก เป็นมาตรการที่จะส่งผลในระยะยาวโดย

3.1 การส่งเสริมการผลิตและการส่งออกสินค้าโดยเสรี โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในการผลิตอย่างแท้จริงในระดับที่สามารถจะแข่งขันในตลาดโลกได้

3.2 ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพการผลิตรวมทั้งปรับปรุงคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด

3.3 แก้ไขกฎระเบียบการค้า ได้แก่ ความล่าช้าและระบบบริหารที่เป็นอุปสรรคต่อการค้า และปรับโครงสร้างอัตราภาษีให้มีความเสมอภาค และเอื้ออำนวยในการส่งออก

4. นโยบายของรัฐที่เอื้ออำนวยต่อการส่งออก รัฐบาลควรมีมาตรการและนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งออก ซึ่งเท่าที่ผ่านมารัฐบาลไทยก็มีมาตรการส่งเสริมการส่งออกหลายประการ แต่ยังมีอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศที่ต้องการแก้ไขโดยภาครัฐบาลอีกนั่นเอง

4.1 การเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เพื่อปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้าของประเทศจะต้องให้ความสำคัญกับการเจรจาการค้าในทุกระดับ ขณะเดียวกันจะต้องปรับปรุงกลไก การเจรจาการค้าให้มีเอกภาพและจะต้องให้ความสำคัญกับข่าวสารการค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อประโยชน์ในการกำหนดท่าทีในการเจรจาและแก้ไขปัญหาการค้า นอกจากนี้จะต้องพิจารณาหา มาตรการหรือกลไก ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการตอบโต้มาตรการกีดกันทางการค้าของ ประเทศอื่น ๆ ด้วย

4.2 ขยายความสำคัญทางเศรษฐกิจและการค้า รวมกลุ่มประเทศคู่ค้าทั้งประเทศที่ พัฒนาแล้ว และประเทศที่กำลังพัฒนา เพื่อขยายความสำคัญทางเศรษฐกิจและการค้า และเพื่อเพิ่ม อำนาจการต่อรองในการเจรจาการค้า นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้มีการขยายตลาดการค้าของไทย โดยมุ่งรักษาตลาดเดิมและขยายตลาดใหม่ ๆ ที่มีช่องทางในการส่งออกควบคู่กันไป

4.3 การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการค้าระหว่างประเทศ รัฐบาลควรมีบทบาท และศูนย์ประสานการค้าและการลงทุนในต่างประเทศให้กับเอกชนมากขึ้น ทั้งนี้รวมถึงผลการวิจัย งานข่าวกรอง และการศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศที่จะเข้าไปทำการค้าด้วย เพื่อให้เอกชนได้รู้ทิศทางของการพัฒนาการค้าในต่างประเทศ

5. ผู้ส่งออกของไทยจำเป็นต้องศึกษากฎระเบียบในการนำเข้า การตรวจสอบสินค้านำเข้า และมาตรการระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของประเทศที่จะนำสินค้าเข้าประเทศเหล่านั้น

6. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยให้ความสำคัญกับการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (electronic commerce) ซึ่งเป็นรูปแบบการค้าใหม่ โดยให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ ประกอบธุรกิจตั้งแต่ระดับปฏิบัติการ ไปจนถึงการค้าผ่านระบบเครือข่ายทั่วโลก ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสะดวกรวดเร็ว ลดต้นทุนในการ ดำเนินกิจกรรมทางการค้า ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการตอบสนองความต้องการของลูกค้า ดังนั้น การกำหนดกลยุทธ์การส่งออกต้องหันมาให้ความสำคัญกับการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เพื่อส่งเสริมการค้าให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้านการแข่งขัน

อย่างไรก็ตามการพัฒนาศักยภาพในการขยายการส่งออกข้าว โปดฝักอ่อนกระป๋องของ ประเทศไทยจะมากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ประกอบการ และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในการร่วมมือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งต้องอาศัยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดมากขึ้น ระหว่างผู้ประกอบการ เกษตรกร และหน่วยงานภาครัฐบาล ตลอดจนการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการเจาะตลาด และสร้างตลาดใหม่ เพื่อให้ต่างประเทศรู้จักข้าว โปดฝักอ่อนกระป๋อง ของประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

ผลของพัฒนาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนของภาครัฐ

ถึงแม้ว่าภาครัฐบาลได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือในการวางแผนทางในการพัฒนาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งมีทั้งในส่วนที่ประสบความสำเร็จ รวมถึงในบางปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวทางที่ว่าควรปรับปรุงโครงสร้างการตรวจสอบรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้มีเอกภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกันจนเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ โดยให้กระทรวงพาณิชย์ออกไปรับรองผลการตรวจสอบของหน่วยงานราชการอื่น ตลอดจนบริษัทเอกชนซึ่งสามารถให้บริการในมาตรฐานเดียวกัน สามารถที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาในเรื่องปริมาณสารเคมีตกค้างในปริมาณที่มากกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ กระทรวงอุตสาหกรรมได้หันมาควบคุมปริมาณสารเคมี โดยมีการตรวจสอบปริมาณสารเคมีของแต่ละโรงงานว่ามีปริมาณตามที่กำหนดไว้หรือไม่ การที่กระทรวงอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับปัญหาปริมาณสารเคมีอย่างจริงจัง ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องหันมาให้ความสนใจเรื่องนี้มากขึ้น

2. แนวทางที่ว่าควรมีการส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือเครื่องจักรในอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง สามารถที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาในเรื่องต้นทุนในการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องต้นทุนของกระป๋องที่ใช้บรรจุ ซึ่งแนวทางนี้ได้ช่วยแบ่งเบาภาระในการผลิตของผู้ประกอบการ

3. แนวทางที่ว่าควรมีการส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีการพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพการผลิตสามารถจะนำมาใช้แก้ปัญหาในเรื่อง ผลผลิตและคุณภาพข้าวโพดฝักอ่อนยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งเมื่อมีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนจะทำให้คุณภาพข้าวโพดฝักอ่อนนั้นมีคุณภาพที่สูงขึ้น ส่งผลให้ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมีคุณภาพที่สูงขึ้นด้วย

ปัญหาที่ยังไม่ได้้นำแนวทางในการพัฒนาของรัฐบาลไปใช้แก้ไขได้แก่ ปัญหาการแข่งขันเองระหว่างโรงงานอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ปัญหาการขาดการควบคุมคุณภาพมาตรฐานจากหน่วยงานราชการในการเข้าไปประกอบการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ปัญหาการถูกตัดสิทธิทางภาษีศุลกากร (GSP) ซึ่งในอนาคตปัญหาเหล่านี้อาจจะได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจากภาครัฐบาล

นโยบาย มาตรการ ผลของการใช้นโยบายและมาตรการของรัฐ ในการแก้ปัญหาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย

นโยบายเกี่ยวกับการผลิต

ในส่วนของภาครัฐบาล นโยบายส่งเสริมด้านการผลิต ได้แก่

1. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ได้กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการผลิตผลิตภัณฑ์ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องให้ได้มาตรฐานสากล เป็นที่ยอมรับในตลาดต่างประเทศทั่วโลก
2. สถาบันวิจัยพืชไร่ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ศึกษาวิจัยและปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดฝักอ่อน เพื่อให้เหมาะสมสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง
3. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้มีนโยบายส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมาโดยตลอด จนถึงปัจจุบันมีโรงงานผลิตฝัก และผลไม้บรรจุกระป๋องที่ได้รับการส่งเสริมผ่าน BOI โดยระบุกำลังการผลิตไว้ชัดเจนว่ามีข้าวโพดฝักอ่อนเป็นพืชหนึ่งด้วยอยู่จำนวน 44 โรงงาน
4. ส่งเสริมการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนในเขตที่มีระบบชลประทาน เพื่อให้เกษตรกรทำการผลิตได้ในช่วงนอกฤดูฝน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบในช่วงฤดูแล้ง โดยเฉพาะในภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ
5. วางแผนการผลิต เพื่อให้การผลิตข้าวโพดฝักอ่อนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพอย่างสม่ำเสมอตลอดปี และสะดวกในการรวบรวมผลผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง
6. ส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรทำการผลิตแบบการทำสัญญาข้อตกลงมาตรฐาน (contract framing) เป็นการประกันความเสี่ยงด้านราคา เพื่อจะได้ผลผลิตมีปริมาณและคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด ซึ่งจะเป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกรปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น ขณะเดียวกันผู้ซื้อโดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องได้ผลผลิตในปริมาณ และคุณภาพในเวลาที่ต้องการ

นโยบายเกี่ยวกับการค้าและการส่งออก

เพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปภายในประเทศ รัฐบาลมีนโยบายที่จะจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายผัก และผลไม้โดยเฉพาะในส่วนภูมิภาคให้มากขึ้น และจัดให้มีตลาดกลางผักและผลไม้ระดับประเทศที่ได้มาตรฐาน ถ้ามีการดำเนินการตามนโยบายที่วางไว้โดยเร็ว อาจมีส่วนอำนวยความสะดวกในการหาซื้อวัตถุดิบให้แก่โรงงาน โดยเฉพาะในกรณีของข้าวโพดฝักอ่อนป้องกันการทร่วงพาณิชย์ได้กำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมสนับสนุนการส่งออกของภาคเอกชน

1. ทำการศึกษาสำรวจตลาดราคาสินค้าเกษตรแปรรูปในตลาดต่างประเทศ โดยใช้เงินจากกองทุนการค้าระหว่างประเทศและเงินงบประมาณ
2. จัดอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับสินค้าเกษตรแปรรูป
3. จัดสัมมนาส่งเสริมสินค้าเกษตรแปรรูป
4. จัดสัมมนาเกี่ยวกับสินค้าเกษตรแปรรูป
5. ร่วมงานแสดงสินค้าไทย เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมสินค้าเกษตรแปรรูปจากประเทศไทย
6. จัดทำเอกสารเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์งานแสดงสินค้านานาชาติในประเทศไทย และทำโปสเตอร์อาหารโดยเชิญผู้สื่อข่าวต่างประเทศมาเยือนไทย ในช่วงเวลาแสดงสินค้านานาชาติในประเทศไทย

นอกจากแนวทางเหล่านี้แล้วรัฐบาลยังได้มีนโยบายที่อำนวยความสะดวก โดยการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคารเพื่อการนำเข้า และการส่งออก (Exim Bank) เพื่อให้สินเชื่อในการส่งออก และส่งเสริมการขายการส่งออก นอกจากนี้ยังมีนโยบายส่งเสริมการประกันภัยของผู้ส่งออก โดยการลดค่าเบี้ยประกันเพื่อเป็นการจูงใจให้มีการประกันภัยมากขึ้น โดยมาตรการเหล่านี้เมื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกได้มากขึ้น

ผลของการใช้นโยบายและมาตรการของรัฐบาลในการแก้ปัญหาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายและมาตรการในการแก้ปัญหาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ซึ่งมีทั้งที่ประสบความสำเร็จแต่บางปัญหายังแก้ไขไม่ได้โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. จากการที่รัฐบาลได้ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดฝักอ่อนมาปลูกข้าวโพดฝักอ่อนโดยใช้วิธีการทำสัญญาข้อตกลงมาตรฐานนั้น มีผลให้เกษตรกรหันมาผลิตโดยใช้วิธีการทำสัญญาข้อตกลงมาตรฐานกันมากขึ้น เพราะเป็นการลดความเสี่ยงด้านราคา และทางโรงงานอุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องยังได้ข้าวโพดฝักอ่อนที่ตรงกับความต้องการในการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องอีกด้วย

2. รัฐบาลได้ดำเนินการแก้ไขปัญหา อุปสรรคและเร่งรัดผลักดันการส่งออกร่วมกันระหว่างรัฐบาลกับโรงงานอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในด้านต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง การเจาะตลาด และการเจรจาการค้าทั้งในตลาดหลักและตลาดใหม่ ซึ่งจะส่งผลให้ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยมีโอกาสเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้มากขึ้น

3. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมได้กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องเพื่อใช้แก้ปัญหาในเรื่อง ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยที่ยังไม่ได้มาตรฐาน เมื่อมีการกำหนดมาตรฐานเช่นนี้ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมีการพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐาน

ปัญหาที่ยังไม่ได้มีนโยบายและมาตรการของรัฐบาลไปใช้แก้ไขได้แก่ ปัญหาการขาดการควบคุมคุณภาพมาตรฐานจากหน่วยงานราชการในการเข้าไปประกอบการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ปัญหาการถูกตัดสิทธิทางภาษีศุลกากร (GSP) ปัญหาการแข่งขันกับประเทศผู้ผลิตรายอื่น ๆ ซึ่งในอนาคตปัญหาเหล่านี้อาจจะได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจากภาครัฐบาล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

เนื้อหาในบทนี้เป็นส่วนสำคัญที่ใช้ในการตอบคำถามของวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ โดยทำการวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา ซึ่งสามารถแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน คือ ในส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา ซึ่งใช้วิธีการทางสถิติการวิเคราะห์สมการแบบถดถอยเชิงพหุคูณ โดยใช้วิธีการประมาณค่าแบบกำลังสองน้อยที่สุด และในส่วนที่ 2 เป็นการพยากรณ์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกาในอนาคต พยากรณ์ค่าของตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่ได้จากสมการ แล้วนำมาหาปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกาในอนาคต ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทย และประเทศคู่แข่งกันเพื่อที่จะได้รู้ถึงศักยภาพของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศจีนในการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปสหรัฐอเมริกา

ผลการวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา

สมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกาที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้จะใช้ข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2524–2543 โดยรูปแบบของสมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกามีความเหมาะสมเป็นฟังก์ชันแบบลอจิสต์ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้มีรายละเอียดดังนี้

จากหลักเกณฑ์ในการพิจารณารูปแบบสมการอุปสงค์ที่ได้กล่าวในบทที่ 2 สามารถทำให้ทราบได้ว่า ฟังก์ชันแบบลอจิสต์เป็นรูปแบบฟังก์ชันที่เหมาะสมได้ดังนี้

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบผลการประมาณสมการอุปสงค์ในรูปแบบฟังก์ชันต่าง ๆ เพื่อใช้ในสมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง
ของไทยไปสหรัฐอเมริกา

หลักเกณฑ์	ฟังก์ชันอุปสงค์			
	แบบเส้นตรง	แบบกึ่งลอค	แบบลอคคู่	แบบอินเวอร์สลอค
1. พิจารณาจากเครื่องหมายของ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ	เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้	เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้	เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้	เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ การตัดสินใจ	ร้อยละ 91.90	ร้อยละ 91.50	ร้อยละ 92.9.	ร้อยละ 93.60
3. พิจารณาความมีนัยสำคัญของ ค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้	ร้อยละ -88.2 65.7 และ 95.5	ร้อยละ 8548.12 , 3174.62 และ 67644.5	ร้อยละ -93.6 68.1 และ 95	ร้อยละ -94.1 67.9 และ 92.5
4. พิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนเฉลี่ย	30,966,974,352	308,084,142.60	7.171	0.102

สมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา

สมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกามีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ราคาส่งออก (F.O.B.) ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ของสหรัฐอเมริกา ราคานำเข้า (C.I.F.) ฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นประเทศไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา และรายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีผลการประมาณการดังนี้

$$\begin{aligned} \ln Q_d &= 1.85 - 1.68 \ln PCBC + 0.31 \ln PC + 2.52 \ln NI \\ (S.D.) &= (6.93) \quad (0.77)** \quad (0.19) \quad (1.41)*** \\ R^2 &= 0.93 \quad \quad \quad S.E. = 0.32 \\ F &= 69.55 \quad \quad \quad D.W. = 1.78 \end{aligned}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

จากผลการวิเคราะห์ทางสถิติของสมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา ดังสมการข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปสหรัฐอเมริกา (Q_d) สามารถอธิบายได้จากการเปลี่ยนแปลงของราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา ราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่างๆ ยกเว้นจากประเทศไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา และรายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา โดยตัวแปรอิสระเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของปริมาณอุปสงค์การส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริการ้อยละ 93 (R^2) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 7 เป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งไม่ได้นำมาพิจารณาในสมการ เมื่อพิจารณาค่าสถิติ F เท่ากับ 69.55 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร สามารถอธิบายความแปรปรวนของปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดกระป๋องอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละตัว (t-test) นั้น ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์ของราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวด้วยดัชนีผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกามีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 แต่ค่าสัมประสิทธิ์ของราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นฝักกระป๋องที่นำเข้ามาจากประเทศไทยปรับตัวด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา นั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องจากความคลาดเคลื่อนของสัมประสิทธิ์ของรายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกามีค่าสูง ทำให้ค่าทางสถิติ t มีค่าต่ำ จึงทำให้ไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวด้วยดัชนีผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา และรายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา สำหรับค่าเดอร์บีล-วัตสัน (Durbin-Watson: D.W.) มีค่า 1.78 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ไม่สามารถตอบได้ว่าการวิเคราะห์มีปัญหาเกี่ยวกับความคลาดเคลื่อนของตัวอย่างไม่เป็นอิสระกัน (serial correlation) หรือไม่

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานทางทฤษฎีที่กำหนดไว้ กล่าวคือ เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวด้วยดัชนีผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกามีค่าเป็นลบ หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นประเทศไทยปรับตัวด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกามีค่าเป็นบวก หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ และค่าสัมประสิทธิ์รายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกามีค่าเป็นบวก หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

เนื่องจากความสัมพันธ์ของสมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาอยู่ในรูปล็อกค่าทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรสามารถนำมาอธิบายค่าความยืดหยุ่นได้ จากสมการข้างต้นสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ได้ ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความต้องการเพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา (Qd) กับราคาส่งออก (F.O.B.) ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ของประเทศสหรัฐอเมริกา (PCBC) เป็นไปในทางลบ โดยความยืดหยุ่นอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยต่อการเปลี่ยนแปลงราคาส่งออกมีค่า -1.68 หมายความว่า เมื่อราคาส่งออกเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงกันข้ามร้อยละ 1.68 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ นั่นคือถ้าหากราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงแล้ว ปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องจะเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงกันข้ามในสัดส่วนที่น้อยกว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกากับราคานำเข้า (C.I.F.) ฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นประเทศไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา (PC) เป็นไปในทางบวก โดยความยืดหยุ่นของอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาต่อการเปลี่ยนแปลงของราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นฝักกระป๋องที่นำเข้าจากประเทศไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกามีค่าเท่ากับ 0.31 หมายความว่า เมื่อราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นฝักกระป๋องที่นำเข้าจากประเทศไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.31 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ นั่นคือถ้าหากราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นฝักกระป๋องที่นำเข้าจากประเทศไทยแล้วอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาจะเปลี่ยนแปลงไปในสัดส่วนที่มากกว่าในทิศทางเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกากับรายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา (NI) เป็นไปในทางบวก และค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์เพื่อการส่งออกเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาต่อรายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกามีค่าเท่ากับ 2.52 หมายความว่าเมื่อรายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 2.52 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ นั่นคือถ้าหากเมื่อรายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงแล้วอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาก็จะเปลี่ยนแปลงไปในสัดส่วนที่มากกว่าในทิศทางเดียวกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยอิสระแต่ละตัว พบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานทางทฤษฎีที่กำหนดไว้ โดยมีผลการทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา มีค่าเป็นลบ หมายความว่า ราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2. เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นประเทศไทยปรับตัวดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา มีค่าเป็นบวก หมายความว่า ราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นประเทศไทยปรับตัวดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

3. เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์รายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกาปรับตัวขึ้นราคา ผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา มีค่าเป็นบวก หมายความว่า รายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกาปรับตัวขึ้นราคา ผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง

จากผลการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543 ส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา ได้ลดลงจากร้อยละ 17.61 เป็นร้อยละ 8.95 ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังตลาดสหรัฐอเมริกาได้ลดลง 9,238 ตัน ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 4,495.84 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 48.67 ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งอันดับหนึ่งของไทยในตลาดนี้กลับมีส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 30.47 เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 31.98 จึงส่งผลให้ปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของสาธารณรัฐประชาชนจีนเพิ่มขึ้น 50,739 ตัน ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น 2,390.42 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.53 และผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของขนาดของตลาดที่เพิ่มขึ้น 7,768.58 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 76.47 (ตารางที่ 8, 9 และ 10)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในตลาดนี้ พบว่าประเทศไทยเสียประโยชน์ทางด้านส่วนแบ่งทางการตลาด และทางด้านการขยายขนาดของตลาด ซึ่งหมายความว่าสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เปรียบจากการส่งออกทุกด้าน คือ มีปริมาณการส่งออกและมีส่วนแบ่งตลาดของข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในตลาดนี้ได้มากกว่าประเทศไทย เป็นเพราะสาธารณรัฐประชาชนจีนมีวิวัฒนาการในการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องได้มากกว่าประเทศไทย ประกอบด้วยสาธารณรัฐประชาชนจีนยังมีต้นทุนค่าแรงงานต่ำกว่าประเทศไทย

ตารางที่ 8 ปริมาณข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องที่ประเทศสหรัฐอเมริกานำเข้าจากประเทศไทย และ
สาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่างปี พ.ศ. 2538-2540 และปี พ.ศ. 2541-2543

ปี พ.ศ.	ปริมาณการนำเข้าทั้งหมด	ไทย	สาธารณรัฐประชาชนจีน
2538	127,258	28,078	30,471
2539	135,361	21,732	43,967
2540	136,915	20,530	47,342
เฉลี่ย 2538-2540	133,178	23,447	40,580
2541	149,305	17,817	45,365
2542	161,983	12,143	49,725
2543	164,739	12,667	57,127
เฉลี่ย 2541-2543	158,676	14,209	50,739

ที่มา: (United States of America Department of Commerce, 2001)

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศ
ไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนในตลาดสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2540
และปี พ.ศ.2541-2543 (ตัน)

ประเทศ	ปริมาณการนำเข้าข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของสหรัฐอเมริกา			
	เฉลี่ยปี 2538-3540	ร้อยละ	เฉลี่ยปี 2541-2543	ร้อยละ
ไทย	23,447	17.61	14,209	8.95
สาธารณรัฐประชาชนจีน	40,580	30.47	50,739	31.98
ปริมาณการนำเข้าทั้งหมด	133,187	100.00	158,676	100.00

ความสามารถในการส่งออก (potential export)

ส่วนแบ่งตลาดของไทยในปี พ.ศ. 2538-2540 ณ ระดับการส่งออกปี พ.ศ 2541-2543 ($S_{ไทย}$)

$$S_{ไทย} = 0.1761 \times 158,676 = 27,942.84$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนแบ่งตลาดของสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี พ.ศ. 2538-2540 ณ ระดับการส่งออกปี พ.ศ 2541-2543 ($S_{\text{สาธารณรัฐประชาชนจีน}}$)

$$S_{\text{สาธารณรัฐประชาชนจีน}} = 0.3047 \times 158,676 = 48,348.58$$

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศ ไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีนในตลาดสหรัฐอเมริกา (ตัน)

ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด	ไทย		สาธารณรัฐประชาชนจีน	
	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ
ผลการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด	-9,238	-100.00	10,159	100.00
ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจาก ขนาดของตลาด	4,495.84	48.67	7,768.58	76.47
ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจาก การแข่งขัน	-4,742.16	-148.67	2,390.42	23.53

ผลการพยากรณ์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

การศึกษาในส่วนนี้ใช้แบบจำลองอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้จากการศึกษาในส่วนที่ 1 มาพยากรณ์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาในอนาคต โดยจะทำการพยากรณ์แนวโน้มอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ในช่วงปี พ.ศ. 2545–2549 โดยใช้วิธีการพยากรณ์ค่าของตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่ได้ทำการศึกษาดัง ๆ ที่ได้ทำการศึกษาได้แก่ ราคาส่งออก (F.O.B.) ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ราคานำเข้า (C.I.F.) ฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นฝักกระป๋องที่นำเข้าจากประเทศไทย และรายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค ในช่วงปี พ.ศ. 2545–2549 ในลักษณะแนวโน้มของเวลาก่อนจากนั้นจึงนำค่าของตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่พยากรณ์ได้ไปใช้พยากรณ์ตามอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ตามที่ได้ศึกษาไว้แล้วในส่วนที่ 1 เพื่อคาดคะเนอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงปี พ.ศ. 2545–2549 (ภาคผนวก ข)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาข้างต้นจะได้ผลการวิเคราะห์ทางสถิติของความต้องการเพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาในอีก 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2545–2549)

แต่การพยากรณ์สามารถคาดคะเนได้ว่าอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงปี พ.ศ. 2545–2549 จะมีจำนวนเพิ่มขึ้น แต่ในปริมาณที่น้อย และมีแนวโน้มที่สูงขึ้นในอนาคต ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่าอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกามีจำนวน 30.04 พันตัน ในปี พ.ศ. 2545 และจะเพิ่มขึ้นในปริมาณที่ไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงมากนักจนถึงปี พ.ศ. 2549 จะมีจำนวน 32.89 พันตัน (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ผลการพยากรณ์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2545–2549

ปี พ.ศ	ปริมาณอุปสงค์ (พันตัน)
2545	30.04
2546	30.64
2547	31.31
2548	32.07
2549	32.89

ความหมายในเชิงนโยบาย

นโยบายทางด้านอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง

จากผลการวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาในครั้งนี้ทำให้ทราบแนวทางในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเพิ่มปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้สามารถตอบสนองอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องได้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาจากค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ คือ ปลายราคาซึ่งเป็นปัจจัยที่ได้รับความสนใจ และนำเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาใช้ในการวิเคราะห์ห้อยู่เสมอ ในสมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย ไปประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้างต้น พบว่า ค่าความยืดหยุ่นของปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องต่อราคาส่งออก (F.O.B.) มีค่าเท่ากับ -1.68 กล่าวคือ ค่าความยืดหยุ่นของปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นอุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นมาก อาจเนื่องจากราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องเป็นไปตามกลไกราคา ประเทศไทยจึงควรนำนโยบายทางด้านราคามาใช้โดยการลดราคา ซึ่งทำได้โดยโรงงานอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องควรที่จะเพิ่มการผลิตให้ถึงปริมาณการผลิตที่ประหยัดต่อขนาด เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิต ซึ่งจะส่งผลให้ปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยที่ส่งไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น

จากสมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องจะสังเกตได้ว่า ราคานำเข้าฝักกระป๋องจากประเทศต่าง ๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาคงเว้นฝักกระป๋องที่นำเข้าจากประเทศไทยจะมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.31 กล่าวคือ ค่าความยืดหยุ่นของปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นอุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นน้อย ทั้งนี้เนื่องจากราคานำเข้าฝักกระป๋องของสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นฝักกระป๋องที่นำเข้าจากประเทศไทยนั้น เป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการบริโภค และความสามารถที่จะทดแทนข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมีน้อย

จากสมการจะเห็นได้ว่า รายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกานับเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกตัวหนึ่ง ในการกำหนดอุปสงค์ในการส่งออก โดยจะมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 2.52 ซึ่งเป็นอุปสงค์ที่มีค่าความยืดหยุ่นมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชากรของสหรัฐอเมริกามีรายได้มาก ซึ่งแสดงว่าประชากรมีกำลังการซื้อสูง หากรัฐบาลไทยสนับสนุนให้มีการส่งเสริมการจำหน่ายข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในตลาดสหรัฐอเมริกา และควรที่จะพัฒนาให้ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมีคุณภาพที่ดี เพื่อจะทำให้มีปริมาณการส่งออกที่เพิ่มมากขึ้น

นโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาด

จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย ทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาเพื่อปรับปรุงข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งทำให้ทราบแนวทางการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการส่งออก จากการวิเคราะห์พบว่า การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในตลาดสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีนมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น ประเทศไทยกลับมีส่วนแบ่งการตลาดในตลาดสหรัฐอเมริกาดลดลง ประเทศไทยจะเสีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปรียบเทียบด้านการแข่งขันและทางด้านขนาดของตลาด สาเหตุเนื่องมาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน มีวัตถุดิบ และค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่าประเทศไทย (ศูนย์วิจัย ไทยพาณิชย์ จำกัด, 2544) ดังนั้น แนวทางที่ประเทศไทยควรนำมาใช้เพื่อพัฒนาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง คือ ประเทศไทย ควรจะรักษาตลาดสหรัฐอเมริกาไว้ และมองหาลาดใหม่เพื่อมารองรับข้าวโพดฝักอ่อนที่ผลิตได้ ไทยควรจะเตรียมพร้อมในการเข้าถึงตลาดใหม่ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ให้มีคุณภาพตามที่ตลาดต้องการด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ข้าวโพดฝักอ่อนเป็นพืชที่อยู่ในแผนพัฒนาระบบการผลิต การตลาด และการค้าระหว่างประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 ปี พ.ศ. 2530-2534 จนถึงปัจจุบัน ข้าวโพดฝักอ่อนก็ยังได้บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ปี พ.ศ. 2540-2544 เนื่องจากข้าวโพดฝักอ่อนเป็นพืชผักที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยสร้างรายได้ให้กับประเทศ ดังจะสังเกตได้จากปริมาณและมูลค่าการส่งออกที่อยู่ในระดับสูง เมื่อเทียบกับพืชผักส่งออกชนิดอื่น ๆ โดยเฉพาะข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องซึ่งพบว่ามี การส่งออกในอันดับ 2 เมื่อเปรียบเทียบกับพืชผักกระป๋องชนิดอื่น ๆ เมื่อพิจารณาถึงประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยประเทศไทยจะมีการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง และมีการส่งออกที่เพิ่มขึ้น แต่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา สหรัฐอเมริกานำเข้าข้าวโพดกระป๋องจากประเทศไทยได้น้อยลงทั้งปริมาณและมูลค่า จึงน่าสนใจศึกษาวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา โดยอาศัยแบบจำลองทางเศรษฐมิติ (แบบจำลองถดถอยเชิงพหุคูณ) ใช้การประมาณค่ากำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยให้ขยายตัวมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษาอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาในครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา พยากรณ์ปริมาณอุปสงค์ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยที่ส่งไปประเทศสหรัฐอเมริกา การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา และเสนอแนวทางในการพัฒนาตลาดส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาให้ขยายตัวมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาภาวะการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย พบว่าในปัจจุบันการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องนั้นจะต้องมีการผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย เช่น ผัก ผลไม้ อาหารทะเล ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการผลิต ประเทศไทยเริ่มอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องครั้งแรกในปี พ.ศ. 2501 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2511 ได้มีการส่งออกข้าวโพด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝักอ่อนกระป๋องไปจำหน่ายยังต่างประเทศเป็นครั้งแรก ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในปริมาณและมูลค่าในอัตราที่สม่ำเสมอ มีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญที่สุดในประเทศไทย ประเทศไทยส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปประเทศสหรัฐอเมริกาเฉลี่ยร้อยละ 40.79 ต่อปี รองลงมา คือ ตลาดญี่ปุ่น ซึ่งประเทศไทยมีการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปประเทศญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 29.81 ต่อปี ตลาดเนเธอร์แลนด์เป็นอีกประเทศที่น่าสนใจอีกตลาดหนึ่ง เนื่องจาก 3 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปประเทศเนเธอร์แลนด์เพิ่มมากขึ้น คือ ในปี พ.ศ. 2540 นั้นมีมูลค่าการส่งออกเพียง 21.70 ล้านบาท แต่ในปี พ.ศ. 2543 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 136.75 ล้านบาท ประเทศคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทย คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐไต้หวัน ซึ่งจะได้เปรียบประเทศไทยในส่วนของที่ทั้ง 2 ประเทศ ยังมีวัตถุดิบในการผลิตอย่างเพียงพอ และค่าแรงงานก็ยังต่ำกว่าประเทศไทย แต่คุณภาพข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องยังมีคุณภาพที่ต่ำกว่าประเทศไทย ปัญหาในการส่งออกก็ยังมีปัญหาหลายอย่างเช่นกัน เช่น ปัญหาผลผลิตและคุณภาพข้าวโพดฝักอ่อนที่ใช้ในการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องยังไม่ได้มาตรฐาน ต้นทุนในการผลิตสูง มีการแข่งขันกันเองระหว่างโรงงานอุตสาหกรรมข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง ทั้งในด้านการตัดราคารับซื้อข้าวโพดฝักอ่อนและราคาส่งออก ประเทศไทยเองยังถูกตัดสิทธิทางภาษีศุลกากร (GSP) จากสหภาพยุโรปอีกด้วย แนวทางการแก้ไขนั้น ภาครัฐควรจะเข้ามาช่วยเหลือให้มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่ารายได้ประชาชาติ ของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ของประเทศสหรัฐอเมริการาคาส่งออก (F.O.B.) ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา ราคานำเข้า (C.I.F.) ฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นประเทศไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่ารายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกามากที่สุด รองลงมาคือ ราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค และราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นฝักกระป๋องที่นำเข้าจากประเทศไทย ตามลำดับ โดยพิจารณาจากค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.52 1.78 และ 0.31 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ส่วนผลการพยากรณ์ พบว่าปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศ

สหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นตลอดในช่วงเวลาที่ทำการพยากรณ์ แต่ในปริมาณน้อย และมีแนวโน้มที่สูงขึ้นอีกในอนาคต

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของปีจ้อยต่าง ๆ เหล่านี้ พบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานทางทฤษฎีที่กำหนดไว้ กล่าวคือ เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมีค่าเป็นลบ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ของราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นประเทศไทยมีค่าเป็นบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์รายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา มีค่าเป็นบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ในส่วนของการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในตลาดสหรัฐอเมริกา ได้แบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ในปี พ.ศ. 2538-2540 และในปี พ.ศ. 2541-2543 พบว่า ส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในตลาดสหรัฐอเมริกาได้ลดลงจากร้อยละ 17.61 เป็นร้อยละ 8.95 ปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปยังตลาดสหรัฐอเมริกาได้ลดลง 9,238 ตัน ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีนมีส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 30.47 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 31.98 ปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องไปยังตลาดสหรัฐอเมริกาได้เพิ่มขึ้น 50,739 ตัน ประเทศไทยเสียเปรียบสาธารณรัฐประชาชนจีนทั้งส่วนแบ่งตลาดและขนาดของตลาด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถสรุปข้อเสนอแนะในประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา นั้นมีค่าความยืดหยุ่นต่อราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องมีค่าความยืดหยุ่นมาก กล่าวคือ มีค่าเท่ากับ -1.68 ดังนั้นถ้าประเทศไทยต้องการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทย รัฐบาลควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายทางด้านราคา และมาตรการการลดต้นทุนด้านการผลิต โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยการจัดระบบการผลิตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ประกอบกับคำนึงถึงภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อจะได้กำหนดราคาขายที่เหมาะสม สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ อันจะส่งผลให้การส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาขยายตัวเพิ่มขึ้น

2.) จากผลการพยากรณ์ปริมาณอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นตลอดในช่วงเวลาที่ทำการพยากรณ์ แต่เพิ่มขึ้นในปริมาณน้อย และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต ดังนั้นทางภาครัฐและทางโรงงานอุตสาหกรรมควรจะร่วมมือกันกำหนดแนวทาง หรือนโยบายการผลิตเพื่อการส่งออก เพื่อรองรับความความต้องการจากประเทศสหรัฐอเมริกาโดยทางโรงงานอุตสาหกรรมควรเตรียมวัตถุดิบในการผลิตที่สำคัญ ก็คือ ข้าวโพดฝักอ่อนให้เพียงพอในการผลิต ซึ่งทางโรงงานอุตสาหกรรมควรใช้วิธีการทำสัญญาข้อตกลงมาตรฐาน (contract framing) เพื่อจะได้ข้าวโพดฝักอ่อนที่มีคุณภาพในการผลิตข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องต่อไป

3. จากผลการวิเคราะห์ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องในตลาดสหรัฐอเมริกาพบว่า ประเทศไทยเสียเปรียบสาธารณรัฐประชาชนจีนทั้งในด้านขนาดของตลาด และด้านส่วนแบ่งการตลาด ประเทศไทยจึงควรที่จะเพิ่มขนาดตลาดและส่วนแบ่งตลาดข้าวโพดฝักอ่อนในตลาดสหรัฐอเมริกา โดยการพัฒนาข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่ตลาดต้องการ และรัฐบาลควรจะมีมองหาดตลาดใหม่ ๆ เพื่อมารองรับข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องที่ผลิตได้ โดยให้สำนักงานพาณิชย์ในประเทศนั้น ๆ อำนวยความสะดวกในการผู้ติดต่อหาดตลาดใหม่

4. ในการศึกษาครั้งนี้มีปัญหาในด้านการรวบรวมข้อมูล เนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่จะถูกรวบรวมเก็บในหลายหน่วยงานด้วยกัน ทำให้ข้อมูลที่ได้ซ้ำซ้อนแต่ไม่ตรงกันทั้งที่ได้ซ้ำซ้อนแต่ไม่ตรงกันทั้งที่เป็นข้อมูลเรื่องเดียวกัน นอกจากนี้ข้อมูลบางอย่างไม่ได้รวบรวมเก็บอย่างต่อเนื่อง ทำให้ข้อมูลขาดความต่อเนื่องไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งที่เป็นข้อมูลที่สำคัญ ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลควรมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องและให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนและการจัดทำนโยบายของข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กนกกานต์ ศิลป์มัน. 2543. การวิเคราะห์อุปสงค์น้ำมันปาล์มของไทย. กรุงเทพมหานคร: ปัญหาพิเศษปริญญาตรี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2533. แนวทางพัฒนาข้าวโพดฝักอ่อน. กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (อัคราเสนา)

กระทรวงพาณิชย์. 2542 ข้อมูลการส่งออกปี 2542. กรุงเทพมหานคร: (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงพาณิชย์. 2544 ก. ข้อมูลการส่งออกพืชผักปี 2544. กรุงเทพมหานคร: (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงพาณิชย์. 2544 ข. ข้อมูลการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อน 2544 กรุงเทพมหานคร: (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2544 ก. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล เวอร์ชัน 7-10. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2544 ข. การวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวด้วย SPSS for Windows. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี เค แอนด์ เอส โฟโต้.

ครุณี จันท์เรืองฤทธิ์. 2543. การศึกษาการส่งออกยางพาราธรรมชาติของไทย. กรุงเทพมหานคร: ปัญหาพิเศษปริญญาตรี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

จินตนา อังคพิพัฒนชัย. 2542. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปทานและอุปสงค์ของข้าวโพดฝักอ่อนในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นราทิพย์ ชุตินวงศ์. 2542. เศรษฐศาสตร์การจัดการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชัย แซ่ลี. 2531. การวิเคราะห์ตลาดส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เบญจวรรณ อานาจสมบูรณ์สุข. 2536. การวิเคราะห์การส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ปัญหาพิเศษปริญญาตรี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

พรทิพย์ เสถียรจารุการ. 2533. การศึกษาการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ปัญหาพิเศษปริญญาตรี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

พรวิไล วงศ์กิจเจริญ. 2543. การศึกษาการส่งออกผลิตภัณฑ์มะเขือเทศของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ปัญหาพิเศษปริญญาตรี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ภารดี ประเสริฐลาภและคณะ. 2542. เศรษฐศาสตร์จุลภาค. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.

รังสรรค์ โนชัย. 2531. การวิเคราะห์เศรษฐกิจการส่งออกมะม่วงของประเทศไทย.
กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิรัช กระแสร์ฉัตร. 2533. วิธีการพยากรณ์สำหรับธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

ศรีวงศ์ สุมิตรและสาตินี วรบัณฑิต. 2542. เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนัก
พิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์วิจัย ไทยพาณิชย์ จำกัด. 2544. สรุปภาวะธุรกิจปี 2543 และแนวโน้มปี 2544-2545.
กรุงเทพมหานคร. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

สรชัย พิศาลบุตร. 2540. สถิติธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิมพ์ดี จำกัด.

Cramer and Ochsner. 1976. **An Economic Analysis of the Market For Montana Weat.**
Montana Agricultural Experiment Station Bulletin.

Food and Agriculture Organization of the United Nations. 2001. **Trade Crops And Livestock
Products.** [http:// www.fao.org](http://www.fao.org).

International Monetary Fund. 2001. **International Financial Statistic Yearbook.** New York.

United States of America Department of Commerce, 2001. **United States of America Trade
Statistics: Import.**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

ข้อมูลประกอบเพิ่มเติมต่าง ๆ

ตารางผนวกที่ 1 ปริมาณการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังสหรัฐอเมริกาและ
ราคาส่งออก (F.O.B.) ข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปยังสหรัฐอเมริกา
ระหว่างปี พ.ศ. 2526 - 2543

ปี พ.ศ.	ปริมาณการส่งออก (เมตริกตัน)	ราคาส่งออก F.O.B. (บาท/ตัน)
2524	1,229	23,515.05
2525	1,521	24,100.93
2526	909	23,702.85
2527	1,162	23,347.33
2528	2,271	22,774.64
2529	4,886	20,335.06
2530	6,575	18,803.35
2531	10,100	18,810.53
2532	13,329	21,021.83
2533	10,114	19,270.32
2534	16,046	22,703.48
2535	13,530	21,677.75
2536	14,310	20,894.48
2537	17,801	19,880.91
2538	17,702	19,800.02
2539	18,265	20,602.24
2540	21,973	24,270.70
2541	18,687	32,219.86
2542	17,571	27,720.68
2543	19,921	28,889.05

ที่มา: (กระทรวงพาณิชย์, 2544 ข)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 2 ราคานำเข้าผักกระป๋องที่ประเทศสหรัฐอเมริกา นำเข้าจากต่างประเทศ
ยกเว้นประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2524 - 2543

ปี พ.ศ.	ราคานำเข้า (C.I.F.) (ดอลลาร์/ตัน)
2524	379.78
2525	484.89
2526	740.45
2527	273.33
2528	288.15
2529	233.99
2530	961.58
2531	1,002.01
2532	1,206.62
2533	1,535.75
2534	1,787.32
2535	1,265.80
2536	1,744.55
2537	1,892.81
2538	1,191.15
2539	1,217.91
2540	1,347.85
2541	1,568.73
2542	1,274.94
2543	1,479.99

ที่มา: (Food and Agriculture Organization of the United Nation, 2001)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 3 รายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา และดัชนีราคาผู้บริโภคของ
ประชากรสหรัฐอเมริการะหว่างปี พ.ศ. 2524 - 2543

ปี พ.ศ.	รายได้ประชาชาติ (พันล้านดอลลาร์)	ดัชนีราคาผู้บริโภค ปีฐาน 2533 = 100
2524	2,674.93	70.40
2525	2,797.81	73.60
2526	3,024.50	76.20
2527	3,371.40	79.50
2528	3,550.00	82.40
2529	3,750.60	83.90
2530	4,544.50	87.00
2531	4,908.20	95.00
2532	5,248.20	94.90
2533	5,524.60	100.00
2534	5,737.10	104.20
2535	6,025.80	107.40
2536	6,347.80	110.60
2537	6,922.40	113.40
2538	7,237.50	116.60
2539	7,674.00	120.00
2540	8,102.90	122.90
2541	6,994.10	131.50
2542	7,469.70	134.20
2543	8,907.80	137.50

ที่มา: (International Monetary Fund, 2001)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

การพยากรณ์ค่าตัวแปรอิสระ

การคำนวณค่าพยากรณ์ของตัวแปรอิสระ จากสมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา โดยสร้างสมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ ได้แก่ ราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา ราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นประเทศไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา รายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา (ดังมีรายละเอียดในภาคผนวก ค) ดังนี้

	$PCBC_t =$	$1.73 - 0.07T + 0.02T^2 + 0.0009T^3$
	$PC_t =$	$6.35 + 0.36T + 0.004T^2 + 0.0003T^3$
	$NI_t =$	$32.86 - 2.82T - 0.06T^2$
กำหนดให้		
	$PCBC_t =$	ราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา
	$PC_t =$	ราคานำเข้าฝักกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศต่าง ๆ ยกเว้นประเทศไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา
	$NI_t =$	รายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา
	$T =$	ช่วงเวลาที่ต้องการพยากรณ์ (พ.ศ. 2545-2549)

เมื่อแทนค่า T ด้วยช่วงเวลาที่ต้องการพยากรณ์ลงในสมการข้างต้น จะได้ค่าของตัวแปรอิสระ ณ ช่วงเวลาที่พยากรณ์นั้น และนำค่าที่ได้ไปแทนค่าในสมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาต่อไป

ภาคผนวก ค

การแสดงผลการวิเคราะห์ทางเครื่องพิมพ์

ผลการวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋องของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
LNQ	8.9458	1.1041	20
LNPCBC	2.1324	.3004	20
LNPC	2.2286	.5350	20
LNNI	3.9592	.1842	20

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	LNNI, LNPC, LNPCBC ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: LNQ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Correlations

		LNQ	LNPCBC	LNPC	LNNI
Pearson Correlation	LNQ	1.000	-.936	.681	.950
	LNPCBC	-.936	1.000	-.552	-.943
	LNPC	.681	-.552	1.000	.665
	LNNI	.950	-.943	.665	1.000
Sig. (1-tailed)	LNQ	.	.000	.000	.000
	LNPCBC	.000	.	.006	.000
	LNPC	.000	.006	.	.001
	LNNI	.000	.000	.001	.
N	LNQ	20	20	20	20
	LNPCBC	20	20	20	20
	LNPC	20	20	20	20
	LNNI	20	20	20	20

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.964 ^a	.929	.915	.3211	1.778

a. Predictors: (Constant), LNNI, LNPC, LNPCBC

b. Dependent Variable: LNQ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.846	6.927		.266	.793
	LNPCBC	-1.677	.773	-.456	-2.170	.045
	LNPC	.310	.193	.150	1.601	.129
	LNNI	2.522	1.407	.421	1.793	.092

a. Dependent Variable: LNQ

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	6.9591	10.3788	8.9458	1.0641	20
Residual	-.6477	.4767	-8.438E-16	.2947	20
Std. Predicted Value	-1.867	1.347	.000	1.000	20
Std. Residual	-2.017	1.485	.000	.918	20

a. Dependent Variable: LNQ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบจำลองสมการพหุคูณราคาส่งออกข้าวโพดฝักอ่อนกระป๋อง
ของไทยปรับด้วยราคาผู้บริโภคสหรัฐอเมริกา**

MODEL: MOD_2.

Dependent variable.. LNQ   Method.. CUBIC

Listwise Deletion of Missing Data

Multiple R   .70376
R Square   .49528
Adjusted R Square   .40064
Standard Error   .41345

Analysis of Variance:

	DF	Sum of Squares	Mean Square
Regression	3	2.6839349	.89464495
Residuals	16	2.7351201	.17094501

F = 5.23352   Signif F = .0104

----- Variables in the Equation -----

Variable	B	SE B	Beta	T	Sig T
Time	-.072220	.181719	-.800035	-.397	.6963
Time**2	.022581	.019852	5.408014	1.137	.2721
Time**3	-.000898	.000622	-4.212065	-1.443	.1684
(Constant)	1.726588	.451630	3.823		.0015

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบจำลองสมการพหุคูณราคานำเข้าฝักระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัว
ดัชนีราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา

MODEL: MOD_1.

-

Dependent variable.. LNQ   Method.. CUBIC

Listwise Deletion of Missing Data

Multiple R   .96323
R Square   .92781
Adjusted R Square   .91427
Standard Error   .32328

Analysis of Variance:

	DF	Sum of Squares	Mean Square
Regression	3	21.490584	7.1635279
Residuals	16	1.672187	.1045117

F = 68.54282   Signif F = .0000

----- Variables in the Equation -----

Variable	B	SE B	Beta	T	Sig T
Time	.359411	.142087	1.925780	2.530	.0223
Time**2	-.003703	.015523	-.428957	-.239	.8145
Time**3	-.000294	.000487	-.667475	-.605	.5539
(Constant)	6.352140	.353132		17.988	.0000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบจำลองพยากรณ์รายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกาปรับตัว
ราคาผู้บริโภคของสหรัฐอเมริกา**

MODEL: MOD_4.

Dependent variable.. LNQ   Method.. QUADRATI

Listwise Deletion of Missing Data

Multiple R   .96237
R Square   .92616
Adjusted R Square   .91747
Standard Error   .31719

Analysis of Variance:

	DF	Sum of Squares	Mean Square
Regression	2	21.452385	10.726193
Residuals	17	1.710386	.100611

F = 106.61060   Signif F = .0000

----- Variables in the Equation -----

Variable	B	SE B	Beta	T	Sig T
Time	.439172	.051755	2.353155	8.486	.0000
Time**2	-.012971	.002394	-1.502538	-5.418	.0000
(Constant)	6.195824	.235985		26.255	.0000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้